

**КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр «ШАНС»
Дніпропетровської обласної ради»**

**Навчальний посібник
з соціально-побутового орієнтування
6 клас**

К.В.РЕЙДА – кандидат педагогічних наук, вчитель-дефектолог «вищої категорії», вчитель-методист, Відмінник освіти України.

Н.М.ГАВРИЛОВА – вчитель-дефектолог «вищої категорії», вчитель-методист, Відмінник освіти України.

«Навчальний посібник з соціально-побутового орієнтування 6 клас».

Рецензенти:

Гладуш В.А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти, Дніпропетровського національного університету ім.О.Гончара

Чистоколяна С.М.– Заслужений учитель України, Відмінник освіти України, учитель-дефектолог вищої категорії, заступник директора з навчально-виховної роботи ОКЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр «КОЛОСОК» Дніпропетровської обласної ради

Вступ

Одне із центральних місць у розв'язанні проблеми соціальної та трудової адаптації дітей з особливими потребами в навчанні посідають уроки соціально-побутового орієнтування. Засвоєння дитиною прийнятих у суспільстві норм і правил відбувається через її соціалізацію. У межах соціалізації здійснюється засвоєння норм, умінь, стереотипів, настановлень, прийнятих у суспільстві форм поведінки та спілкування.

Позитивна соціалізація забезпечує успішну інтеграцію індивіда в суспільство, активне пристосування (адаптацію) його до умов соціального середовища. В учнів старших класів не сформовані мотиви господарсько-побутової діяльності, вони недостатньо розуміють значення і роль особистих якостей людини, що сприяють успішному веденню домашнього господарства. Це ускладнює їхню соціально-побутову адаптацію і реабілітацію в майбутньому. Тому під час викладання курсу СПО слід ретельно добирати методи та форми навчання. Одним з ефективних засобів засвоєння учнями з особливими потребами матеріалу є систематичність та послідовність у поданні навчального матеріалу, його дозування та сама форма подання інформації.

Запропонований навчальний посібник з СБО для 6 класу складений на основі «Програми для 5 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» (Укладачі Гіренко Н. А., Мерсіянова Г. М., 2009 р.). Їх використання можливе як додаток до підручника, так і як самостійний навчальний посібник.

Завдання у навчальному посібнику підібрані з урахуванням можливостей, вмінь та навичок учнів. Матеріал навчального посібника складений таким чином, що рівень його складності спирається на раніше отримані відомості учнями під час уроків розвитку мовлення, читання, російської мови, природознавства, математики в молодших класах, і розрахована на 2 години навчального часу в тиждень.

Посібник містить схему умовних позначень завдань, які дозволять організувати та дисциплінувати учнів. Запропоновані завдання: відтвори текст, обери правильну відповідь, закінчи речення, дай відповідь, запам'ятай, з'єднай стрілочками, виконай практично, намалюй, розфарбуй, розташуй по порядку, прочитай і запам'ятай.

Завдання мають різний рівень складності, що дозволяє здійснювати диференційний підхід до навантаження під час уроку кожного учня.

Робота з посібниками є зручною для виконання домашнього завдання. Завжди є під рукою матеріал опрацьований на уроці і як логічне завершення та закріплення – виконання графічного завдання на домашній роботі.

Крім того кожна тема містить відповідні загадки, прислів'я та приказки, що дозволяє розрядити напругу та відпочити під час роботи на уроці.

Посібник також містить велику кількість практичних робіт.

Навчальний посібник складений з урахуванням вікових та психофізичних особливостей розвитку учнів спеціального навчального закладу. Їх використання базується на принципах систематичності, послідовності, логічного викладення матеріалу з прогнозованим результатом, що сприяє підвищенню результативності орієнтування дітей в соціальному середовищі.

Умовні позначення

- відтвори текст

- обери правильну відповідь

- закінчи речення

- дай відповідь

- запам'ятай

- з'єднай стрілочками

- виконай практично

- намалюй, розфарбуй

- розташуй по порядку

Особиста гігієна

Тема. Загартовування організму

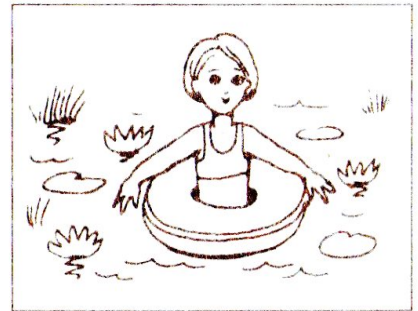
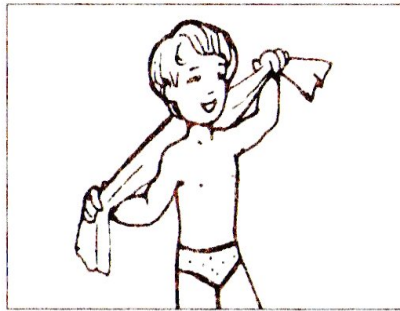
1. Дай визначення поняттям:

Гігієна - _____

Загартовування - _____

2. Підпиши способи загартовування. Розмалюй.

3. Познач правильні кінцівки речень.

Процедури загартовування повітрям називаються...

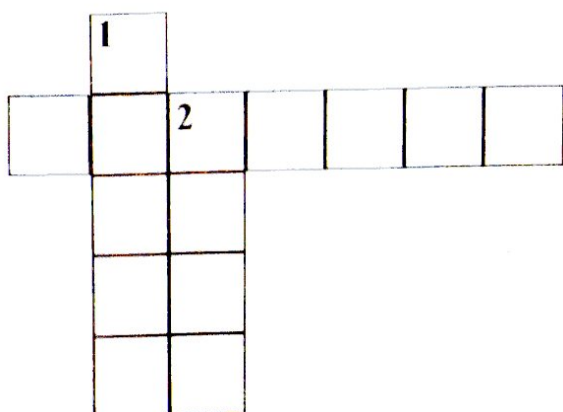
- 1) ...сонячними ваннами;
- 2) ...повітряними ваннами;
- 3) ...обтиранням.

Обтирання, обливання, купання – загартовування...

- 1) ...сонцем;
- 2) ...повітрям;
- 3) ...водою.

4. Розгадай кросворд.

По горизонталі:

Куди ступиш – всюди маєш,

Хоч не бачиш, а вживаєш.

По вертикалі:

*1. Що це за диво – небесне
світило?*

Воно день починає,

*Життєдайну силу на землю
посилає.*

2. Що це таке: пливе і летіть,

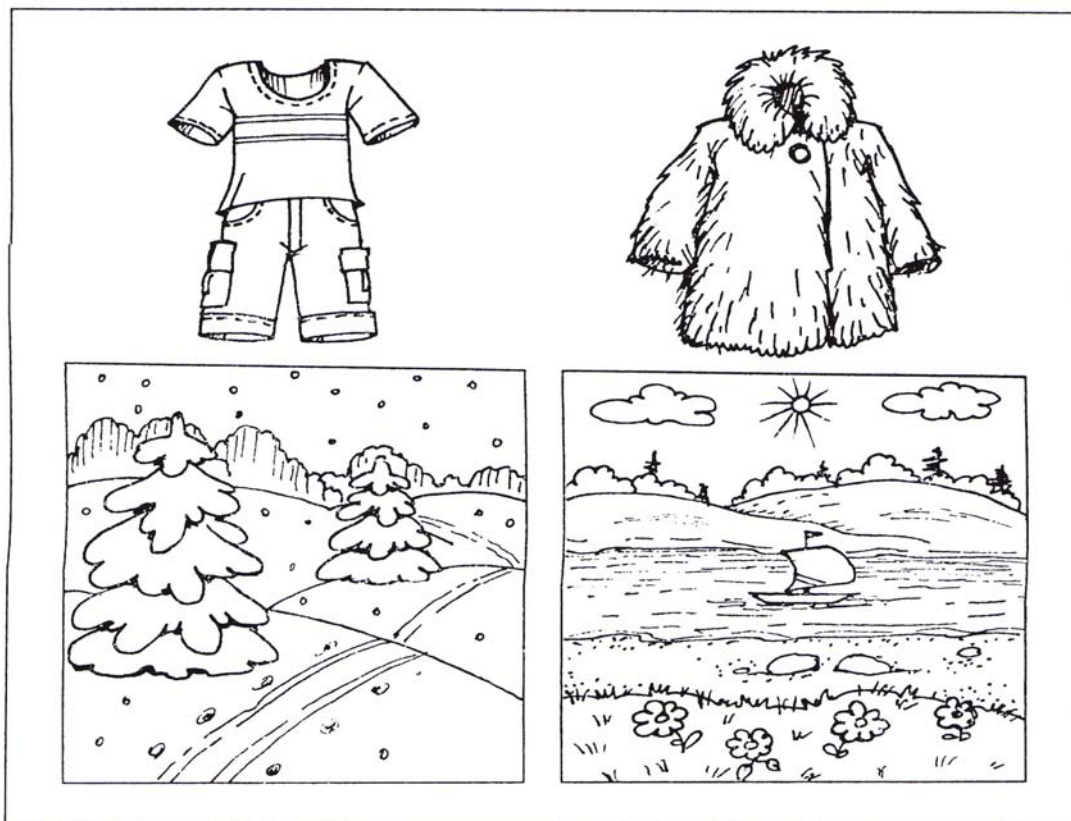
Часом на камінь дереться.

Як немає – все всихає,

Звір і птаха помирає.

5. Назви пори року, що зображені на малюнку. Який одяг потрібен влітку, а який взимку? Розмалюй.

Тема. Догляд за руками

1. Відгадай загадку:

*У двох матерів по п'ять синів,
і всім одне ім'я.*

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

*Руки обов'язково треба перед _____, після _____,
після _____, перед _____,
після _____, перед _____. Вода має
бути _____, мило -
_____, найкраще дитяче.*

*Витирати руки слід насухо _____ для
рук, ні в якому разі не сушити їх на _____: шкіра рук
обвітряється і тріскається.*

Слова-підказки: їдою, роботи, вулиці, приготуванням їжі,
прибирання, сном, кімнатної температури, туалетне м'яким
рушником, повітрі.

3. Обери засоби догляду за руками, підкресли їх:

4. Вивчи приказку:

Брудні руки бруднять і обличчя

5. З'єднай відповідні частини речення:

Руки потрібно мити

у гумових рукавичках

Раз на тиждень нігті потрібно

гризти нігті, це брудка і небезпечна звичка

Брудну роботу виконуй

з милом

Ні в якому разі не можна

підкорочувати заокругленими ножицями

6. Практична вправа - потренуйся та покажи однокласникам, як слід правильно мити руки.

Тема. Догляд за ногами

1. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Догляд за ногами має бути таким же _____, як і догляд за руками. Мити їх потрібно один раз на добу (краще _____), а також у міру забруднення теплою водою з _____ і насухо витирати.

Особливо слід добре _____ шкіру ступнів і між пальцями, де найбільше пилу й бруду.

Після миття бажано протирати шкіру ніг спеціальним _____ для ніг.

Слова-підказки: систематичним, ввечері, милом, мити, кремом.

2. Дай відповіді:

- 1). Що допомагає позбавитися втоми ніг? _____
- 2). Чим змазують ноги після ванночки? _____
- 3). Чим змазують тріщини та подряпини? _____
- 4). Для чого потрібна пемза? _____
- 5). Як часто потрібно міняти шкарпетки? _____
- 6). Чи впливає на стан ніг незручне, брудне взуття? _____

3. За малюнками поясни, як слід доглядати за ногами:

4. Відгадай загадки

*Вдень — завзяті та проворні:
можем бігати, стрибати,
а вночі ми безпорадні,
бо лягають ноги спати.*

*У домівці їх взувають,
Біля ліжечка знімають.*

*Влітку тепло, влітку гарно,
Не сиджу я в дома марно,
Вже взуваю я на ніжки
Дві веселі ...*

*З черевиками дружю,
з босою ногою,
якщо йдуть вони кудись,
то беруть з собою.*

*В них забив я перший гол,
В них я граю у футбол,
Бо вони не для домівки,
Називаються...*

*Є взуття і спеціальне,
Не просте, а танцювальне,
Бо для танців, не для стежки,
А зоветься воно ...*

5. Знайди пару до кожної шкарпетки та з'єднайте їх лініями.

Розмалуй.

Одяг

Тема. Дрібний ремонт одягу

1. Відгадай загадки:

І м'якенький, і тепленький,

І красивий, і зрученький.

Наше тіло прикриває,

Від холоду захищає.

Я маленький і кругленький,

На одязі я завжди.

Мене в петлю продівають

Сто разів туди-сюди.

2. Вправа «Не помились» - обери правильну відповідь:

Одяг шують із ... (трави, дерева, тканини).

Одяг зі шкіри ... (дерев'яний, вовняний, шкіряний).

Доглядати за одягом означає ... (мнути, кидати, бруднити, прати, прасувати, чистити).

Гарний одяг ... (прикрашає людину, псує людину).

3. Закінчи речення:

Виконати дрібний ремонт одягу – означає пришити _____

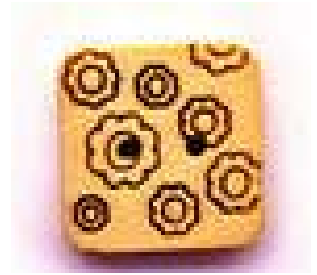
Гудзики виконують роль _____.

За формою гудзики бувають _____.

За матеріалом гудзики бувають _____.

За призначенням гудзики бувають для _____.

4. Визнач якої форми кожен з гудзиків. До якого одягу вони пасують?

5. Обери яке обладнання потрібно для пришивання гудзиків?
(Підкресли необхідне)

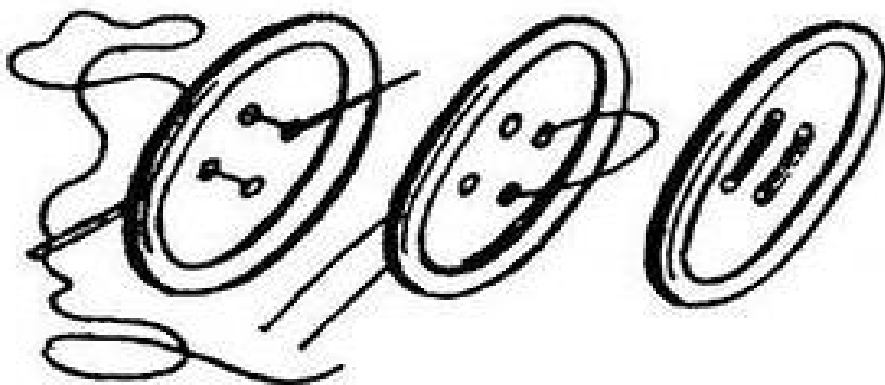
Ножиці, нитки, клей, голка, олівець, гудзик, праска.

6. Пригадай правила безпечної роботи з голкою, ножицями.

7. Практична вправа – розгляньте малюнок та поясніть послідовність пришивання гудзика. Виконайте практично.

7. Допоможи дівчинці розкласти по шухлядках гудзики і запишіть, скільки гудзиків у кожній шухлядці.

Тема. Пришивання вішалки

1. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

До одягу потрібно ставитися _____
_____. Ти повинен уміти його _____,
а в разі необхідності - _____.

Вішалки, як правило, виготовляють з тканини виробу, до якого її
будуть пришивати, чи іншої, але _____ тканини.

Вішалку пришивають _____ під колір виробу _____
стібками.

При виготовленні та пришиванні вішалки користуйтеся
_____, щоб не поколотися пальців!

Слова-підказки: бережливо й шанобливо, чистити, прасувати,
полагодити, під колір, нитками, косими, наперстком.

2. Як називається цей предмет? Для чого він потрібен?

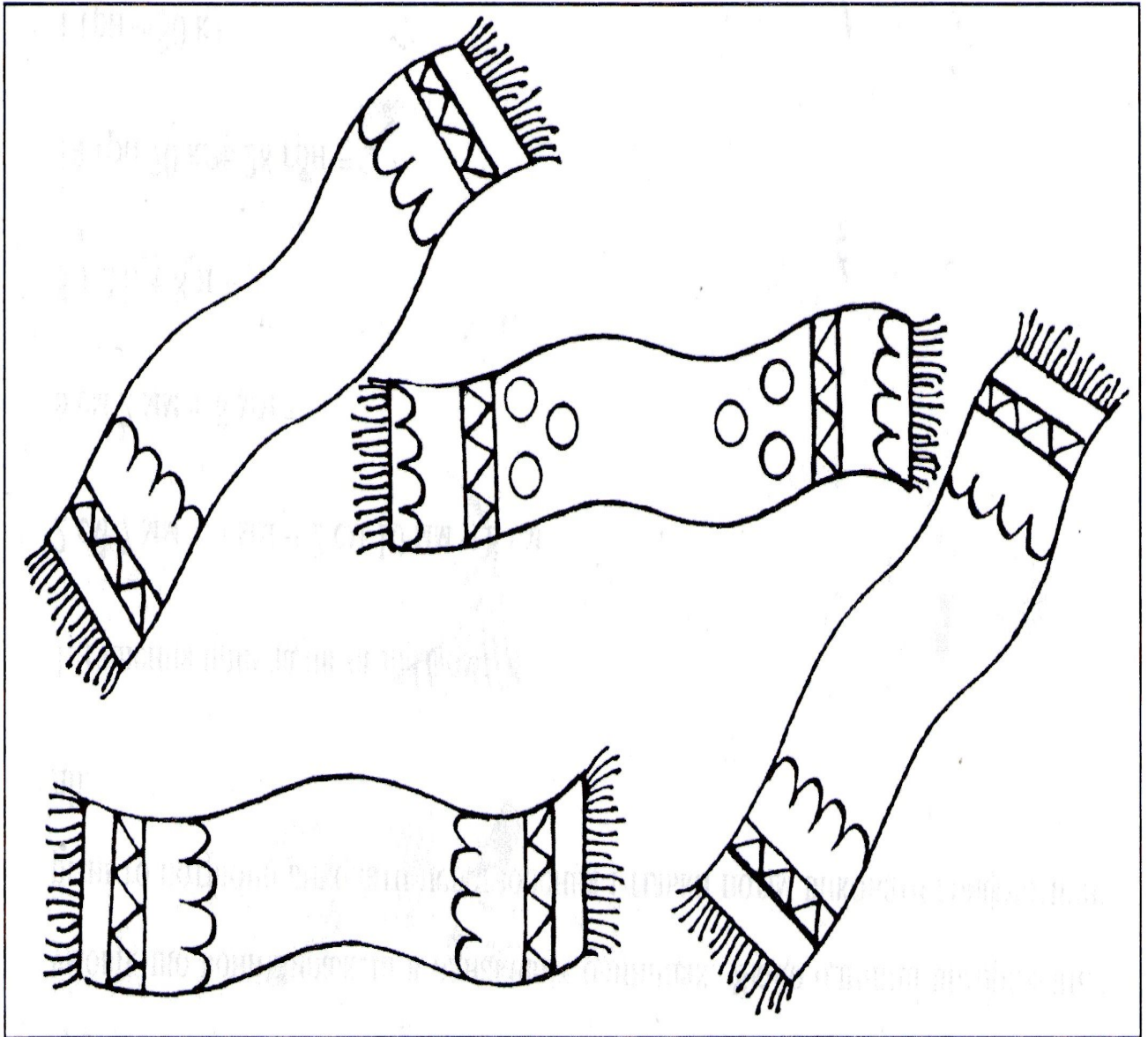
3. Розкажи послідовність пришивання вішалки до рушника.

Практична вправа – виготовити та пришити вішалку до рушника.

4. Знайди рушник, який відрізняється від інших. Домалюйте йому вішалку.

5. Обери речі до яких вішалки не пришивають:

Курточка, шкарпетки, простирadlo, сорочка, халат, шорти, рушник, шапка, бруки, спідниця, пальто, шапка, футболка, майка.

Тема. Пришивання петель, гапликів і ґнопок

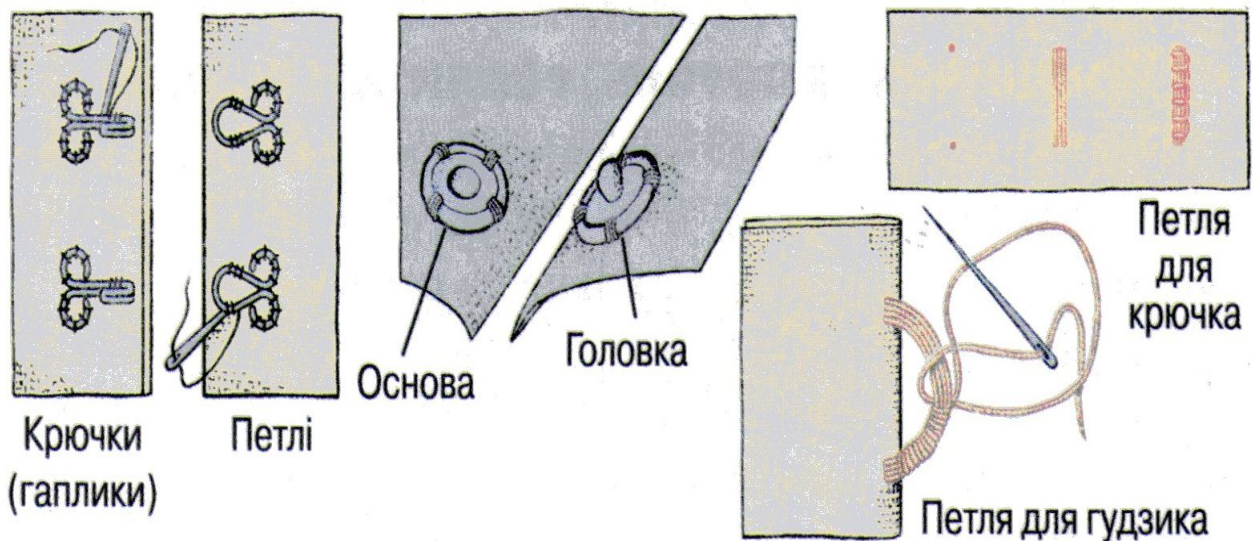
1. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Петлі, гапки, ґнопки - _____ для одягу. Вони мають _____, якого вони виготовлені. Ґнопки складаються з двох частин: _____.

Петлі і гапки пришивають так, щоб їх _____ між верхом і підкладкою. На виробі без підкладки для прикріплення петельки чи гапка нашивають маленький _____ тканини.

Слова-підказки: фурнітура, колір, розмір, матеріал, голівки та основи, не було видно, клаптик.

2. За малюнком поясни послідовність пришивання ґрючків (гапликів), петель, ґнопок і виконання нитяних петель.

3. Обери зображення одягу, на якому можуть бути ґрючки, петлі, ґнопки.

4. Вибери правильно одяг, відповідно до пори року

- **влітку:** шуба, валянки, шорти, босоніжки, куртка, футболка, ґепка, сарафан;

- **восени:** куртка, купальник, черевики, шапочка;

- **весною:** штани, плащ, светр, валянки.

Тема. Зашивання розірваного шва

1. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Досить часто одяг рветься по шву. В такому разі його потрібно негайно _____. Це можна зробити за допомогою _____ . Але слід уміти зашивати вручну.

Для цього щільно складають на місці розриву обидві _____ і швом _____ скріплюють їх. При цьому дуже важливо, щоб нитки, якими ти прошиватимеш одяг були підібраними _____ тканини одягу. Не менш важлива і _____ тканини, від цього залежатиме номер ниток.

Не забудь видалити залишки старих _____ , спочатку _____ шов, а вже потім прошивай ручними _____ стежками.

Слова-підказки: *полагодити, швейної машинки, деталі, «за голку», під колір, товщина, ниток, зшивними.*

2. Встанови відповідність

Дощ

Сонце

мороз

осінь

холод

куртка

плащ

шорти

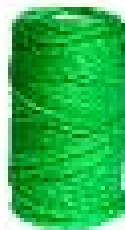
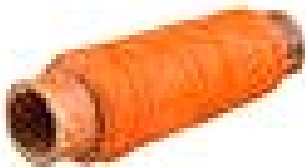
рукавиці

шуба

3. Підбери нитки для зашивання розірваного шва для кожної речі:

(з'єднайте одяг та нитки відповідного кольору)

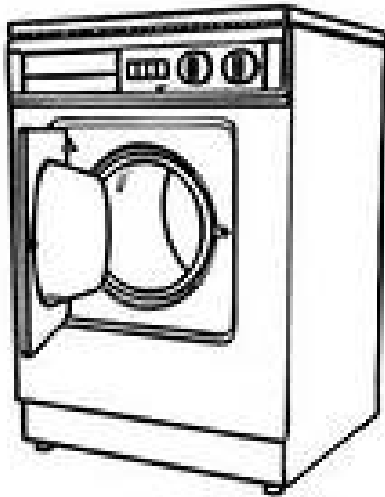
4. Відгадай загадку:

*Вміє вишивати, шити,
Може гудзики пришити,
Та без одягу донині
Рукодільниця – кравчиня.*

Тема. Прання виробів з кольорових бавовняних, шовкових і шерстяних тканин

1. Відгадай загадку:

*Всю білизну позбирає
І старанно покупає.
Буде знову вся чистенька,
Незабруднена, гарненька.*

2.3 яких тканин виготовляють одяг? Наведи приклади виробів з кожного виду тканин:

Тканина

бавовна

шовк

шерсть

3. Встанови послідовність дій прання автоматичною пральною машиною:

... завантажити білизну у пральну машину;

... відібрати речі за кольором, видом тканини, ступенем забрудненості;

... увімкнути пральну машину;

... ознайомитися з інструкцією використання прального засобу;

... обрати необхідну програму прання.

4. Заповни таблицю - ручне прання

Тканина	Замочування	Кип'ятіння	Прання	Сушка
Вироби з кольорової бавовни				
Вироби з натурального шовку				
Вироби із штучного шовку				
Шерстяні в'язані речі				

5. Яку дію виконує дівчинка на малюнку? Розмалюй.

Тема. Прасування фартухів, косинок, серветок

1. Відгадай загадку:

*Ось загадка так загадка:
Де поїду – стане гладко.
Тільки пальцем не торкай,
Обпечешся, так і знай.
А щоб взять мене тобі –
Маю ручку на горбі.*

2. Дай назву кожному засобу для прасування:

3. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Під час роботи електричну праску тримають _____.

Температуру нагрівання праски регулюють _____.

*В електромережу праску вмикають за допомогою _____ з
вилкою на кінці.*

*Перед початком прасувальних робіт треба перевірити чистоту
_____ праски, при потребі _____ її
порошком для чищення посуду і добре протерти.*

Слова-підказки: за ручку, терморегулятором, шнура, подошви, почистити.

4. Встав НЕ де потрібно:

- ... можна торкатися праскою гудзиків, змійки (якщо вони пластмасові)
- ...можна брати вилку шнура праски мокрими руками
- ... перегрівати праску
- ... тримати праску лише за ручку
- ... залишати без догляду ввімкнену в електромережу праску
- ... ставити гарячу праску на тканину чи дерев'яні предмети

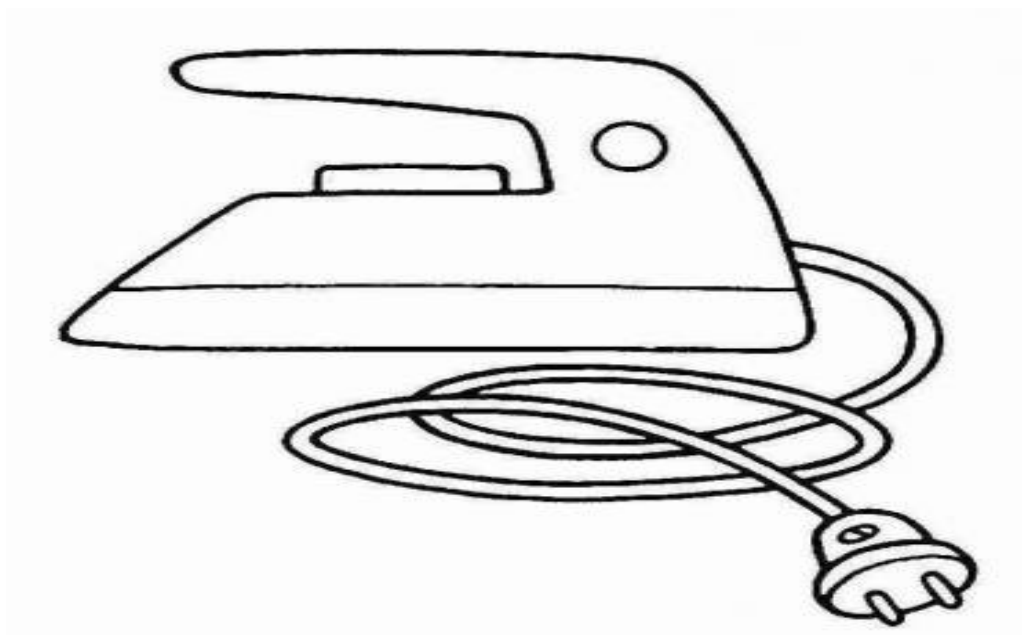

5. Практична вправа.

- 1). Випрасуй випрані вироби з бавовняних тканин.
- 2). Випрасуй випрані вироби з шовкових тканин.

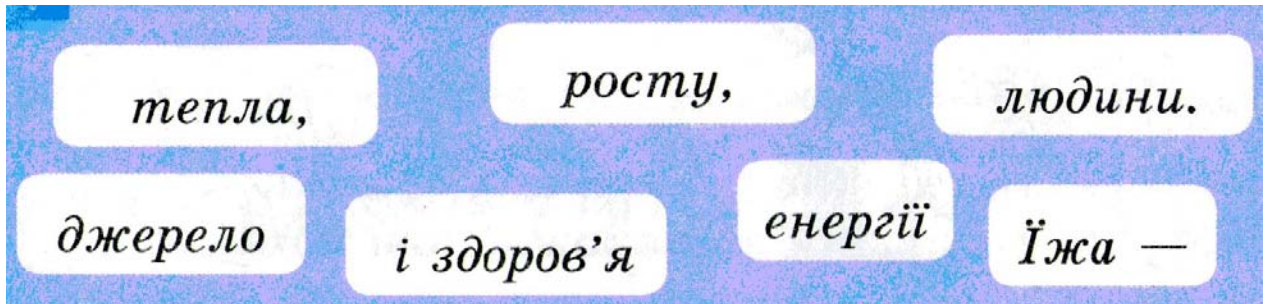
6. Пригадай правила безпечного користування праскою.
Розмалюй.

Харчування

Тема. Основи раціонального харчування. Режим харчування

1. Склади і запишіть речення.

2. Дай визначення поняттям:

Їжа - _____

Раціональне харчування - _____

Режим харчування - _____

3. Заповни таблицю. Режим харчування

Перший сніданок	Другий сніданок	Обід	Перша вечеря	Друга вечеря

4. Склади розпорядок дня школяра: пронумеруйте речення.

... Підйом, ранкова гімнастика, водні процедури.

... Вільний час: ігри, домашні справи.

... Прогулянка.

... Заняття в школі.

... Сніданок.

... Обід.

... Вечеря.

... Водні процедури, підготовка до сну.

... Виконання домашнього завдання.

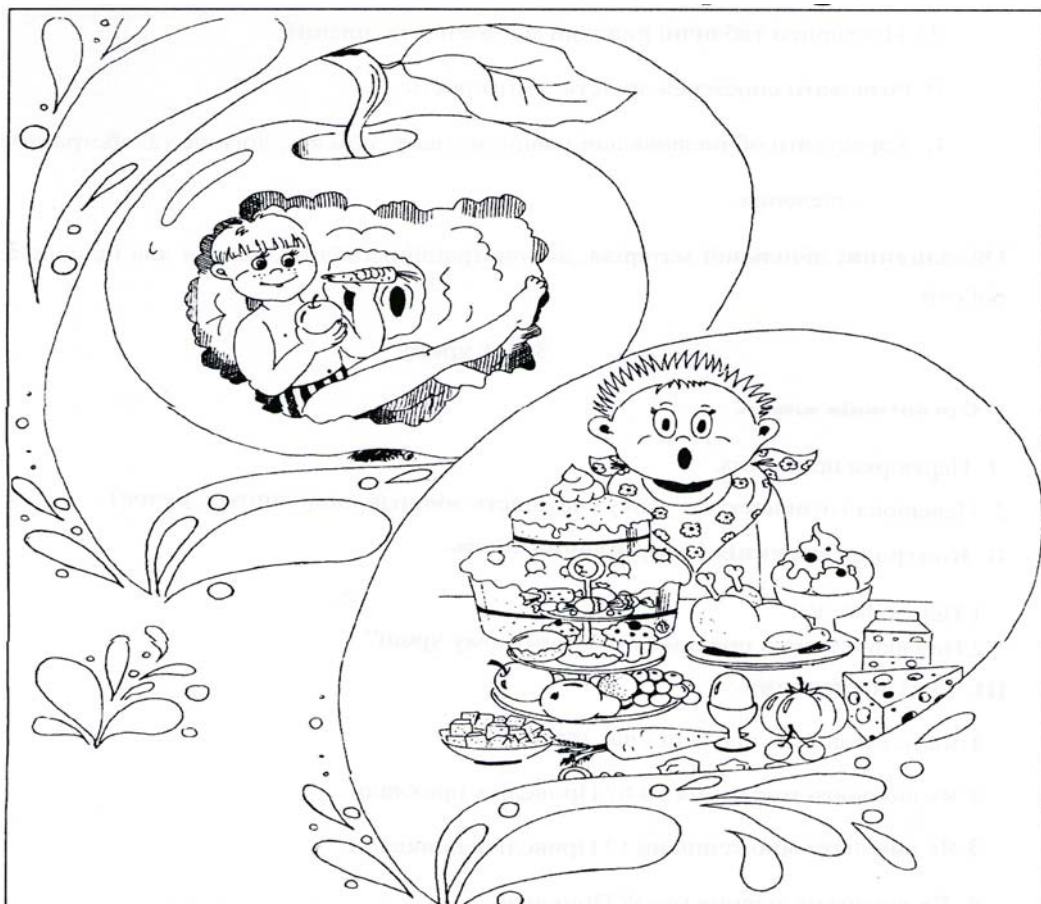
5. Прочитай та запам'ятай вірш

Той, хто по режиму їсть,
Він нормальний має зріст,

Хто зі столу все змітає,
Той здоров'ячка не має.

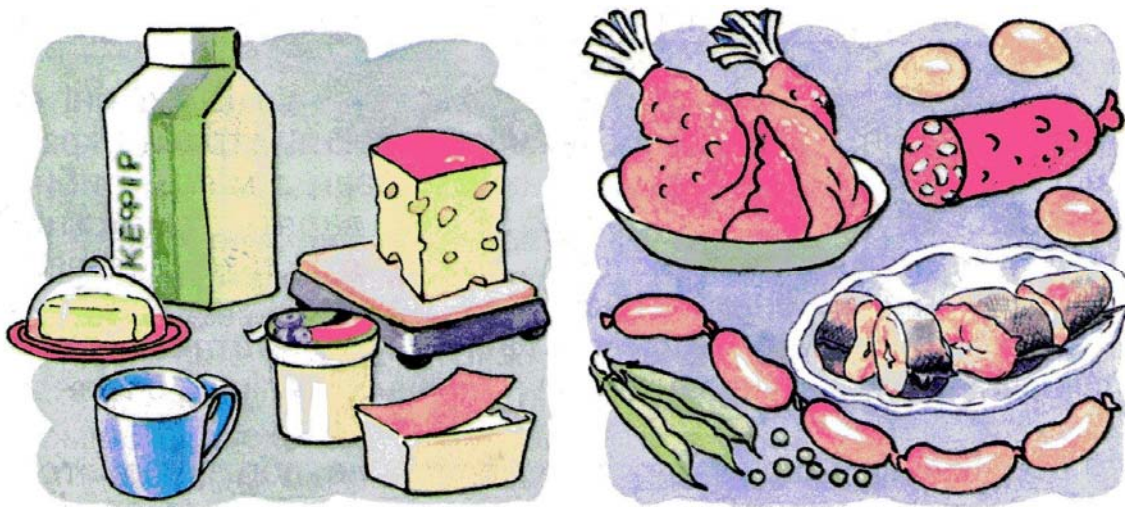
6. За малюнком скажи, хто з хлопчиків харчується правильно

Тема. Гігієна приготування їжі

1. Пригадай, які продукти належать до кожної групи їжі.

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Готувати їжу потрібно в бездоганній _____, суворо додержуючи санітарно-гігієнічних правил.

Особливо потрібно додержуватися правил особистої _____.

Перед приготуванням їжі слід акуратно зав'язати голову

Тема. Зберігання продуктів і готової їжі

1. Відгадай загадки

1). Суп, морозиво, ковбаси,
Сало, м'ясо, яйця, кваси...
Все в животику ховає
І свіженьким зберігає.

2). Холодно завжди у ній
І продуктів повен дім

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Велике значення має _____ харчових продуктів. У домашніх умовах для цього користуються _____.

Всі приготовлені продукти ставлять у холодильник _____ до кімнатної температури в _____ посуді, оскільки це запобігає їх _____ і надмірному намерзанню льоду. Крім того, запахи цих страв можуть вбиратися іншими _____ та продуктами. Особливо це стосується _____, які інтенсивно вбирають запахи.

Для тривалого зберігання _____ і _____ продуктів їх, так само як і готову їжу, треба правильно _____ в холодильнику, щоб забезпечувалася необхідна _____ повітря.

Слова-підказки: зберігання, холодильником, охолодженими, закритому, випаровуванню, стравами, жирів, свіжості, добро якості, розміщувати, циркуляція.

3. Розташуй продукти на полицках холодильника

Тема. Правила користування газовими та електричними плитами

1. Відгадай загадки

*Розморожувати вміє,
Що потрібно – розігріє.
Піцу зробить за хвилину,
Нагодує всю родину.*

*Може моркву покришити,
Свіжий сік для нас зробити.
Непотрібно йому рук -
Має функцій безліч штук.*

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Для того, щоб приготувати їжу, потрібна _____, а в селі українська _____ . Плита є одним із основних елементів кухонного _____ .

наших будинках використовуються _____ або _____ плити. Газові плити бувають з двома, трьома і чотирма _____ . Вони не громіздкі гігієнічні.

При користуванні електроплитою не утворюється _____ , не виділяються _____ речовини, зокрема і чадний газ, а також виключається можливість _____ .

Слова-підказки: *плита, піч, обладнання, газові, електричні, конфорками, кіпоть, шкідливі, вибуху.*

Тема. Приготування вечері

1. Дай визначення поняттю

Меню - _____

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Щоб забезпечити правильне харчування сім'ї, потрібно скласти

_____ *на кілька днів наперед, краще на* _____.

Для складання меню на сніданок, обід чи _____ треба знати середні норми продуктів на людину, врахувати смаки членів сім'ї, наявність _____, а також скільки грошей сім'я може витратити на _____.

Слова-підказки: *меню, тиждень, вечерю, продуктів, харчування.*

3. Наведи приклади яких легких страв може складатися вечеря:

Страви для вечері

молочні

овочеві

рибні

круп'яні

4. Які страви недоцільно подавати на вечерю?

5. Встав НЕ де потрібно:

... можна приймати їжу пізніше ніж за 2 – 3 годину до сну

... рекомендується на вечерю використовувати частіше фруктово-овочеві, рибні та молочні.

... шкідливо наїдатися досхочу чи голодувати перед сном.

6. Розглянь малюнки. Що ти порадиш цим дітям? Розфарбуй.

7. Розглянь приклади меню на вечерю

1. Салат із свіжої капусти	або	1. Салат із свіжих огірків
2. Картопля обсмажена		2. Омлет
3. Пиріг з сиром		3. Пиріг з яблуком
4. Чай		4. Чай
	або	1. Вінегрет
		2. Риба відварна або жарена
		3. Грінки з сиром твердим
		4. Чай

7. Практична вправа - склади меню страв на вечерю для своєї родини

Меню страв на вечерю

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Тема. Приготування каші на воді й на молоці

1. Відгадай загадку

*Є перлова, є гречана,
Рисова, а ще пшоняна.
Заливаєм молоком,
А немає – кип'ятком.*

2. Прочитай вірш. Дай відповіді на запитання

Каша, аби не наша

*«Я люблю гречану кашу,
Рисову, пшоняну,
Ще якусь – аби не нашу.
Їсти цю не стану».*

*І сказала гарбузова,
Солоденька наша:
«Ну, тоді бувай здорова,
Вередо Наташо».*

*Покрутилась по світлиці,
Стала на віконце –
Гарбузова каша в мисці,
Золота як сонце.*

*Потім – скік до перелазу.
Вслід кричить Наташа:
«Почекай-но, з'їм відразу,
Ти ж уже не наша»*

1). Яку кашу любить Наташа?

2). Чому гарбузова каша «золота як сонце»?

3). Яку кашу ти любиш? _____

3. Дай назву кожній каші

3. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

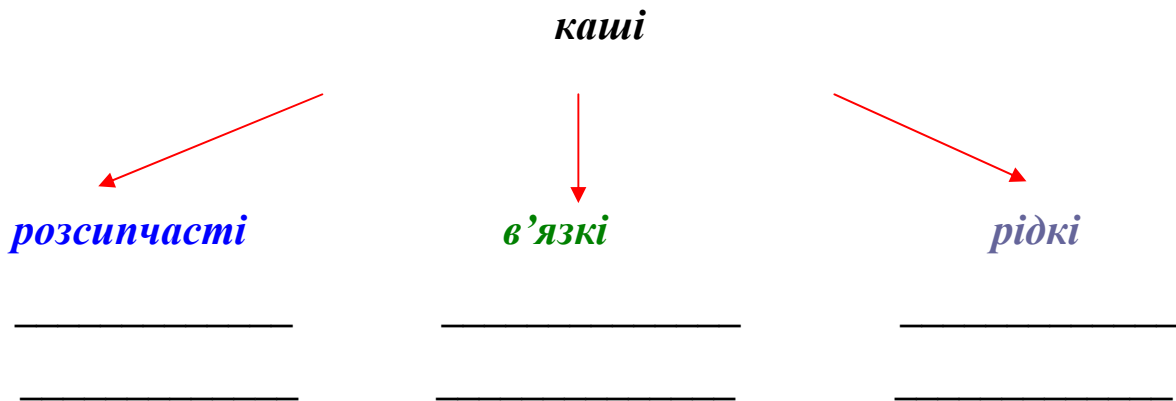
Крупи виробляють з насіння _____ і _____ культур. Крупу слід зберігати у полотняних _____ чи господарських банках.

Манну крупу, толокно, дрібні крупи перед тим як варити, _____; гречану, пшеничну, іноді перловку - _____ і навіть підсмажують.

Для видалення пилу, піску, порожнистих зерен крупу _____ (за винятком манної, вівсяної і ячмінної січених).

Слова-підказки: бобових, злакових, мішечках, просіюють, перебирають, промивають.

4. Наведи приклади видів каш:

5. Заповни таблицю – дізнайся яку крупу потрібно мити, а яку ні

Миють	Не миють

Слова для довідки: манна крупа, пшоно, рис, гречана крупа, перлова крупа, «Геркулес», вівсяна крупа, ячнєва крупа, «Артек»

Тема. Приготування страв із макаронних виробів

1. Дай визначення поняттю

Макаронні вироби - _____

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Усі макаронні вироби _____, з них готують і перші, і другі _____.

Макарони поглинають багато _____ й дуже _____ в об'ємі, тому при їх _____ води беруть у 6 разів _____ від маси продукту.

Вироби засипають у _____ підсолену воду і варять залежно від виду: _____ - до 30 хвилин, _____ - 10-15 хвилин, _____ - 20-25 хвилин.

Після варіння воду _____, а щоб макарони не злипалися, _____ їх гарячою водою через _____. Потім додають _____ й перемішують.

Слова-підказки: *високопоживні, страви, води, збільшуються, відварюванні, більше киплячу, макарони, вермішель, локшину, зливають, промивають, друшляк, масло.*

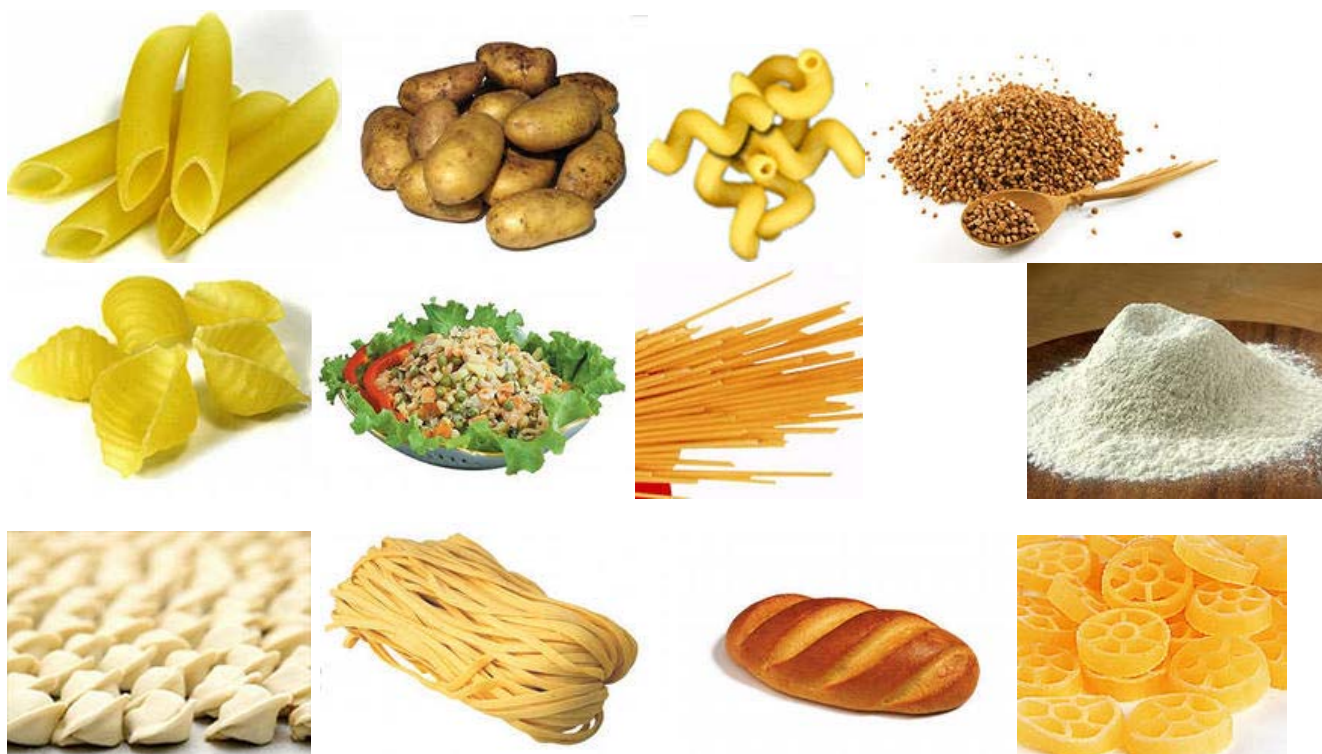

3. Обери посуд необхідний для приготування макаронних виробів

4. Які з наведених продуктів не є макаронними виробами?

(Підкресли)

5. Практична вправа - обчисли скільки потрібно продуктів для приготування чотирьох порцій молочного супу:

Продукти	1 порція	4 порції
Молоко	0,5 л	
Макаронні вироби	100 г	
Вершкове масло	½ столової ложки	
Сіль, цукор	за смаком	

Тема. Приготування страв із картоплі

1. Відгадай загадки

*Що то за курочка, що під
землею несеться?*

*І печуть мене, і варять,
і їдять мене, і хвалять,
бо я добра.*

*Неприваблива, шишувата,
А як прийде на стіл вона,
Скажуть весело хлоп'ята:
- Ну й розсипчаста, смачна.*

2. Які страви можна приготувати з картоплі? _____

3. Обери правильну відповідь. Чому картоплю називають в народі другим хлібом?

- Вона схожа на хліб за смаком.
- Вона містить важливі поживні речовини: білки, цукор, вітаміни, мінеральні солі.
- Вона має схожу на хліб форму.

4. Закінчи речення

1). Картоплю можна _____.

2). Для холодних страв картоплю варять у _____.

3). Для приготування гарнірів картоплю використовують в _____.

4). Найбільш поширені способи нарізання картоплі - _____.

5. Дай назву кожній страві з картоплі

6. Практична вправа - обчисли скільки потрібно продуктів для приготування чотирьох порцій картопляного пюре:

Продукти	1 порція	4 порції
Картопля	4 шт.	
Молоко	50 г	
Вершкове масло	10 г (1 ч. ложка)	
Сіль	½ чайної ложки	

Тема. Приготування салатів з овочів

1. Відгадай загадки

*Сто хустин собі напнула,
Кожушок вдягнуть забула*

*Коса надворі,
А панна в коморі.*

*Чупринка зелена,
голівка червона,
а хвостик білий.*

*Мене не їдять,
і без мене не їдять.*

*Товстий Гнат,
При землі не знать.
Сам червоний,
А чуб зелений.*

*Ні вікон, ні дверей,
Повна хата людей.*

*Сидить бабуся
Не в одному кожусі,
Хто її роздягає,
Той сльози проливає.*

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Овочі – морква, _____, _____, _____,
 _____, _____, _____, _____,
 _____, зелений салат та інші, а також _____ -
 містять у собі найрізноманітніші корисні, поживні _____. З
 овочів можна приготувати багато смачних _____ і
 _____ страв.

Слова-підказки: буряки, помідори, огірки, кабачки, редиска, перець,
 баклажани, капуста, картопля, речовини, холодних, гарячих.

3. Запиши назви твоїх улюблених салатів _____

4. Для заправки салатів можна використовувати _____

5. Практична вправа - обчисли скільки потрібно продуктів для приготування чотирьох порцій салату із редиски й сметани:

Продукти	1 порція	4 порції
Редиска	150 г	
Яйця	½ яйця	
Огірок	1 шт.	
Зелень, цибуля	до смаку	
Сметана	2 ст. ложки	
Сіль	за смаком	

6. Запиши рецепт свого улюбленого овочевого салату

Тема. Приготування страв з молока і молочних продуктів.

Приготування лінивих вареників

1. Відгадай загадки

*Довго з тіста їх ліпили,
У окропі поварили.
Потім дружно ласували,
Ще й сметанки додавали*

*Солодкий, як мед,
Білий, як сніг
У пошані у всіх;
До рота попав, там і пропав*

*На сметану, масло, сир
Нам воно згодиться.
І корисне, і смачне,
Тече, як водиця.
Колір в нього, наче сніг,
Пригощу їм вас усіх!*

2. Закінчи речення

Молоко - _____
_____.

З молока виготовляють різноманітні продукти - _____
_____.

Молоко слід зберігати в _____
_____.

3. Підпиши назви молочних продуктів

4. Молоко й молочні продукти широко застосовують в кулінарії:

- на молоці варять різні _____
- його використовують при виготовленні _____
- із сиру готують _____

5. Практична вправа - обчисли скільки потрібно продуктів для приготування чотирьох порцій лінивих вареників:

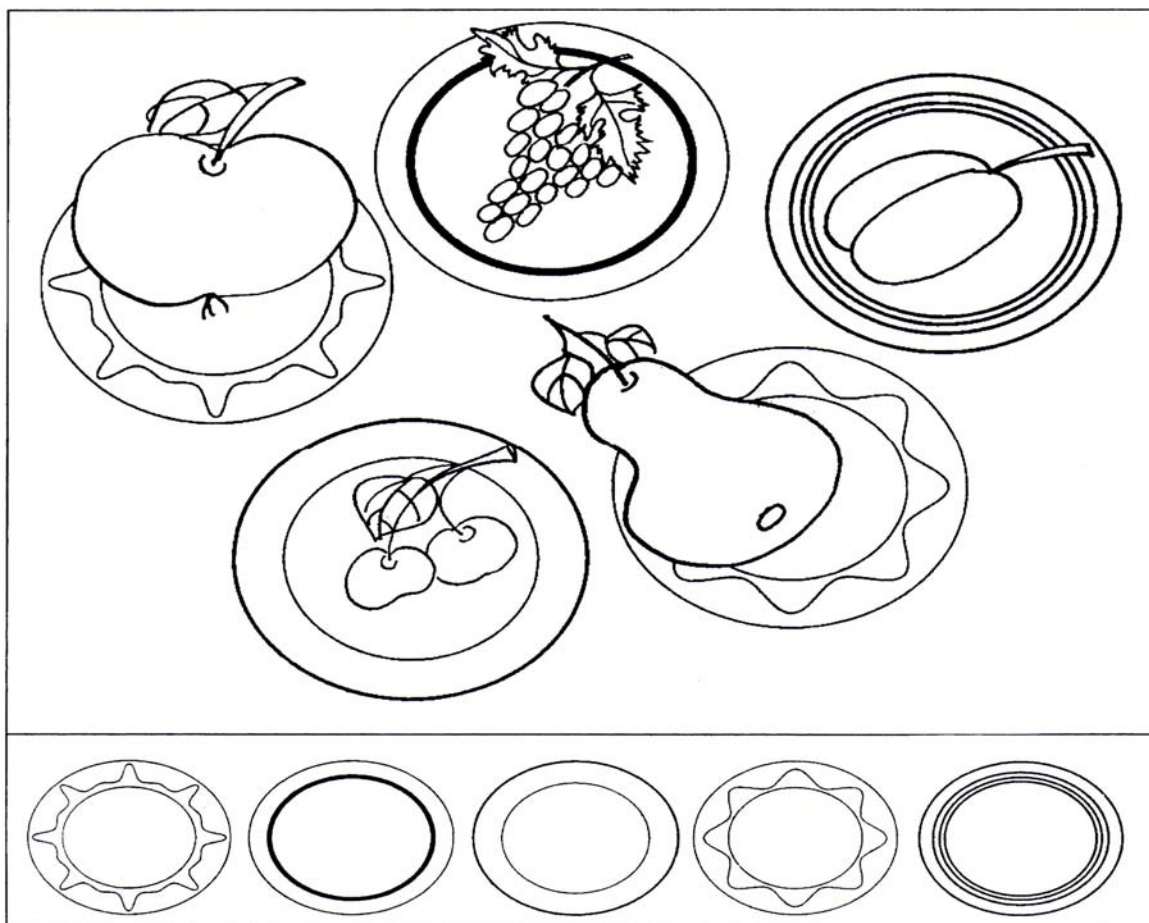
Продукти	1 порція	4 порції
Сир	100 г	
Яйця	½ яйця	
Борошно	2 ст. ложки	
Масло	½ ст.. ложки	
Сметана	2 ст. ложки	
Цукор	1 ст. ложка	
Сіль	за смаком	

3. Дайте назву кожному виду зелені, яку використовують для оформлення готових страв

4. Намалюй на кожній тарілці відповідний фрукт. Розфарбуй.

Тема. Сервірування столу до вечері

1. Які страви рекомендують до вживання у вечері? (Підкресли необхідне)

Салати, засмажені фруктові запіканки, пироги з яблуками чи сиром, борщ, котлети м'ясні, рязанка, кава, фруктовий чай, яєчня, молоко, овочеві котлети, смажена картопля, пиріжки, макарони, фруктові соки, омлет, смажене м'ясо, фрукти.

2. Який посуд необхідний для сервірування столу до вечері

5. Практична вправа – намалюй прибори для сервіровки стола до вечері

Родина

Тема. Родина

1. Назви членів твоєї родини

2. Відгадай загадки

*Пестить, ніжить, і голубить
розуміє, дуже любить.*

*Я до неї пригорнуся,
бо вона моя _____*

Хитрі очі, дві косички.

У веснянках ніс та щічки.

Непосида невеличка

називається _____

*Сильний, добрий, справедливий,
біля нього ми щасливі.*

Знає, вміє він багато.

Гордимось, бо це наші _____

Ніжна, лагідна, рідненька,
як голубонька сивенька.
Нам би небо прихилила.
Це _____ наша мила.

Він чимало літ прожив,
на повагу заслужив.
Для матусі він — татусь,
а для мене він — _____

3. Дайте визначення поняттям

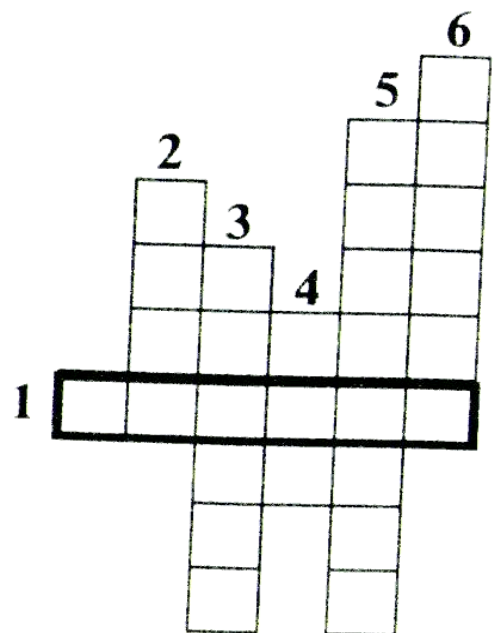
Родина - _____

Сім'я - _____

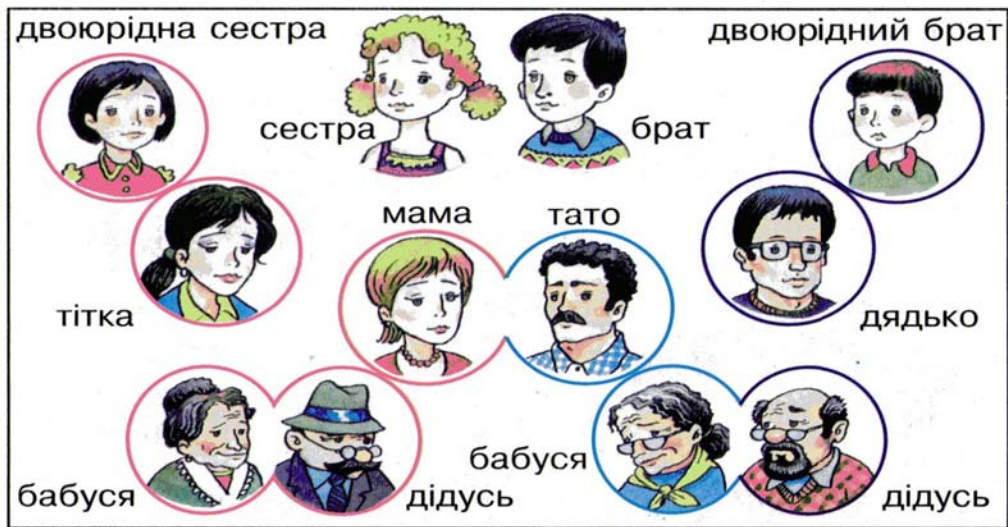
4. Розгадай кросворд «Родина»

1. Група близьких родичів.
2. Як ще називають батька?
3. Ким для тебе є мамин брат?
4. Особа чоловічої статі стосовно своїх батьків.
5. Діти, які народилися в один день.
6. Маленький хлопчик або дівчинка.

5. Розглянь малюнок. Дай відповіді на запитання

Скільки в тебе дідусів? ____ Бабусь? ____

А дядьків? ____ Тіток? ____

А двоюрідних братів? ____ Двоюрідних сестер? ____

Хто в твоїй родині найстарший? _____

Як шанує твоя родина цю людину? _____

Тема. Особисте ставлення до свого дому, родини

1. Прочитай вірш

*Дружна сім'я
Нас на світі не багато:
Я і мама, я і тато,
Я й Оленка і Петрусь –
Він найменшенький братусь!*

2. Підкресли обов'язки батьків.

Піклуватися про дітей, мити посуд, відпочивати разом з дітьми, дивитися телевізор, купувати одяг для дітей, купувати продукти, грати в комп'ютерні ігри, відвідувати батьківські збори, пиячити, палити.

3. Підкресли домашні обов'язки дітей.

Читати лежачи, прати білизну, поливати квіти, годувати котика, заробляти гроші, ремонтувати квартиру, любити та поважати батьків, допомагати меншим братам чи сестрам, прибирати свою кімнату.

3. Познач правильні кінцівки речення

Якщо твоя бабуся відпочиває, а до тебе в гості прийшов товариш, ти...

... почнеш голосно розповідати що-небудь веселе;

... запропонуєш тихо пограти у твоїй кімнаті;

... попередити, що не слід шуміти.

Батьки пішли на роботу й попросили тебе побути з хворим дідусем до їхнього повернення. Ти...

... подаси води, якщо дідусь попросить;

... підеш гуляти з друзями;

... гратимеш вдома у спокійні ігри.

5. Розглянь малюнки. Розкажи, хто кому допомагає.

6. Допиши речення.

Мама повернулася втомлена з роботи, а я _____

Тато не встигає купити газети, тому я _____

Бабуся загубила окуляри, я _____

У сестрички порвалася улюблена книга, я _____

4. Роздивися малюнки. Склади основні правила поведження у громадських місцях, використовуй словосполучення: *одягатися охайно; зняти головний убір; проходити, повернувшись обличчям; сидіти спокійно; закидати ногу за ногу; жувати; шарудіти обгортками; гучно шмаркати; зачекати закінчення вистави.* Розмалюй.

Тема. Культура поведінки в культурно-освітніх місцях

1. Дай визначення поняттям

Театр - _____

Гардероб - _____

Концерт - _____

Антракт - _____

Вистава - _____

Кіно - _____

2. Встав НЕ де потрібно:

... одягаються в театр як на свято;

... слід приходити за 20 – 30 хвилин до початку вистави;

... можна розмовляти під час вистави чи концерту;

... можна відвідувати громадські місця коли у тебе сильний нежить та кашель;

... можна у кінозалі лузати насіння, смітити обгортками;

... можна виходити із залу коли тобі заманеться.

3. Прочитай вірш. Які правила поведінки у громадських місцях порушили діти?

У кіно пішов наш клас.

Там лузали ми насіння

*І розкидали лушпиння.
«Тут були маленькі свині!» -
Кажуть, мабуть, не про нас.*

*У театр пішов наш клас.
Увірвались ми до зали,
Де довелось посідали.*

*«Побували тут вандали!» -
Кажуть, певно, не про нас.*

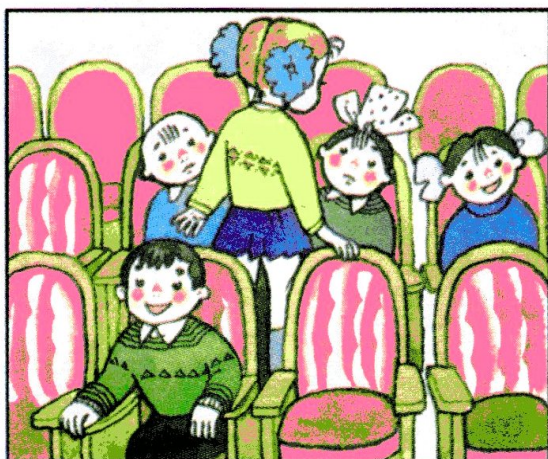
На концерт пішов наш клас.

*Почали шуміти зразу,
В оркестрову яму залазить.
«Це не діти – дикобрази!» -
Кажуть, звісно, не про нас.*

*Не ведуть нікуди нас.
В школі сидимо давно,
Мовчки дивимось в вікно.
Не нахваляться на нас:
«От так діти! От так клас!»*

4. Роздивись малюнки. Хто з дітей поводить ся нечемно, заважає іншим?

Страву, яка стоїть далеко, необхідно попросити передати?

а). так

б). ні

4. Розглянь малюнок. Поміркуй, хто правильно поводить себе за столом, а хто – ні.

5. Прочитай вірш. Чи не пізнаєш ти себе в ньому?

*Коли господарі привітні,
Гості мають бути спритні.
Я біжу мерцій до столу –
І летить усе додолу.
Першим маю я нагоду*

*Витягти смачне спідсподу.
Щоб все інше не поїли,
На гаряче дму щосили.
Все підряд швидко їм,
Так завидно гостям всім!*

Догляд за житлом

Тема. Гігієнічні вимоги до життя

1. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Наш дім – це місце _____, _____, _____, проведення часу з близькими та рідними, приємних зустрічей з друзями, господарських клопотів та багатьох інших моментів нашого життя.

Для створення _____ атмосфери і настрою у вашому _____ треба додержувати певних _____:

підтримувати розумно заведений _____ хатнього господарства;

утримувати в _____ свій дім.

Слова-підказки: *проживання, відпочинку, роздумів, доброї, домі, правил, порядок, чистоті.*

2. Склади і запиши прислів'я. Як ти його розумієш?

не там де прибирають Чисто де не сміють а там

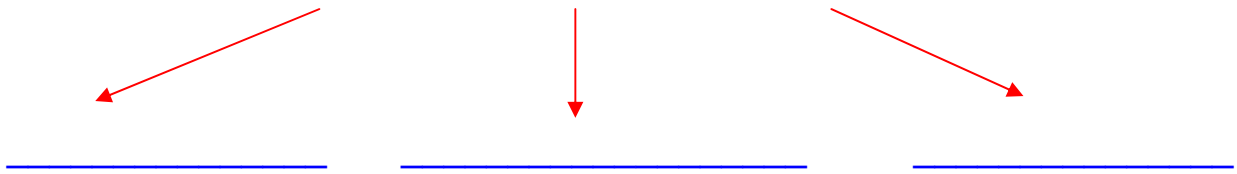

3. Дай визначення поняттю

Гігієна житла - _____

4. Склади схему видів прибирання

прибирання

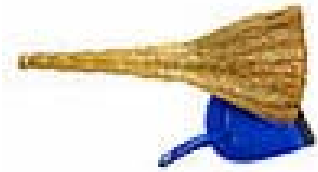

5. Встав НЕ де потрібно:

- ... слід починати прибирання з відчинення вікон або квартирок;*
- ...потрібно дотримувати температуру повітря у квартирі 18 – 20 градусів улітку й 20 – 22 градуси узимку;*
- ... потрібно мити вікна не рідше одного разу на місяць;*
- ...можна прати та сушити білизну у будь-якій кімнаті квартири;*
- ...можна залишати харчові продукти та їх відходи без нагляду на тривалий час;*
- ... обов'язково мити відро для відходів водою з милом;*
- ... завжди миють ванну після кожного її використання;*
- ...щоденно чистять унітаз, використовуючи мийні засоби.*

6. Обери речі, які допоможуть тобі прибрати квартиру

Тема. Робоче місце школяра

1. Прочитай вірш. Підкресли слова, що означають назви меблів

*У квартирі теплій
Заселялись меблі.
Залюбки кімнати
Стали обирати.*

*Рушив комод у спальню,
А диван - в вітальню.
Слідом до світлиці –
Стіл, сервант, полиці.*

*А стелаж з книжками –
В кабінет до мами.
Шафа черевата –
У кімнату тата.*

*А маленьке ліжко
Прокрадалось нишком
У мою кімнату.
Тут я буду спати.*

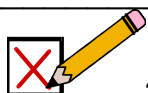

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Для забезпечення якісної роботи школяра у квартирі повинен бути куточок _____. До організації робочого _____ школяра вдома існують певні вимоги. Насамперед необхідно виділити постійне місце для приготування _____, для зберігання _____, _____ та інших шкільних приладь.

Слова-підказки: учня, місця, уроків, підручників, зошитів.

3. Розглянь малюнок. Які необхідні для школяра речі наявні в цій кімнаті?

4. Обери правильну відповідь:

Робочий стіл має бути таким, щоб на ньому було зручно....

- а) писати б) гратися в) вечеряти

Висота стола й стільця або парти повинна відповідати...

- а) загальному стилю кімнати б) зростові школяра

Природне і штучне освітлення має падати на стіл...

- а) праворуч від нього б) ліворуч від нього в) прямо

5. Розглянь малюнки. Відгадай загадки. Розмалюй

Четверо братів

під одним дахом живуть.

*Односпальне чи двоспальне,
Прямокутне чи овальне.
Ми на ньому лежимо,
А як прийде ніч – спимо.*

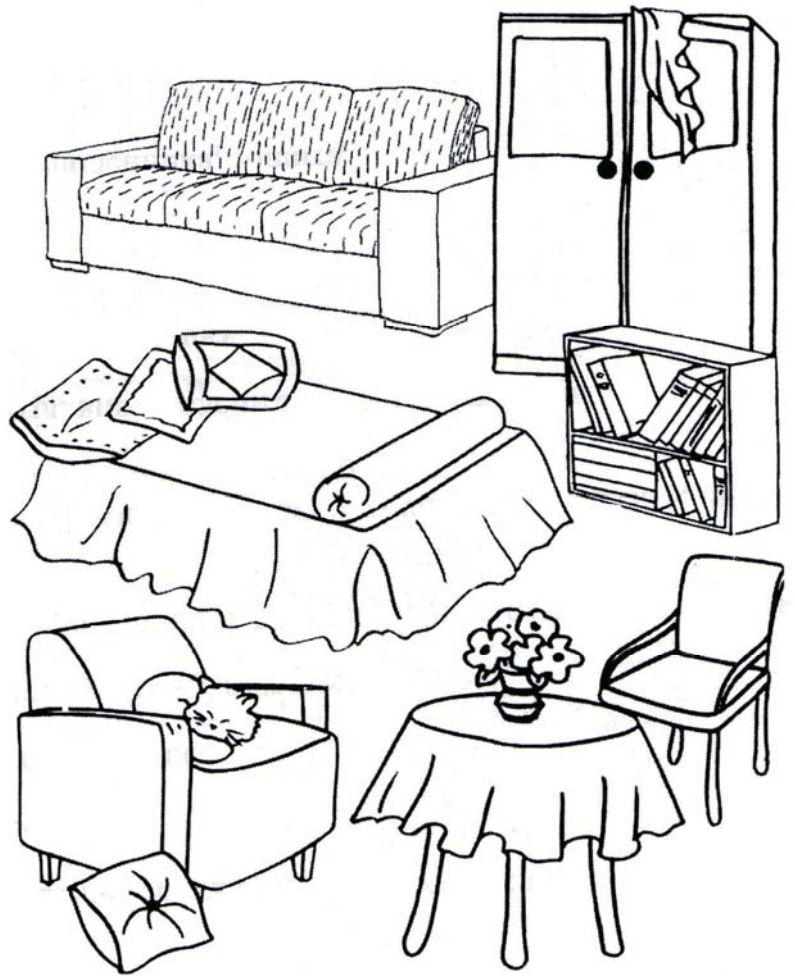
*Він не ліжка, хоч спимо,
Лежимо і сидимо.*

*Не простий, а розкладний
Невеликий і зручний.*

*Є твердий, а є м'який,
Є важкий, а є легкий.*

*Ми на ньому сидимо,
І вчимося, і їмо.*

*Багатур біля стіни,
В ньому сорочки і штани.*

Тема. Повсякденне прибирання квартири. Пилосос

1. Прочитай вірш

*Прокинусь я раненько,
Все приберу чистенько.
Не гаю часу марно –
Помию посуд гарно.
Ох, не терплю я бруду,
Завжди охайним буду!*

2. Прочитай прислів'я. чому так кажуть

У чепурній оселі і життя веселе

3. Обери правильну відповідь:

Для прибирання потрібен....

- а) повсякденний одяг; б) робочий одяг

Пил витирають...

- а) перед тим, як пилососити; б) після

Квартирку відчиняй...

- а) під час прибирання; б) після прибирання

Підлогу протирай...

- а) сухою ганчіркою; б) вологою

Люди поважають ...

- а) працювиту людину; б) ліниву.

4. Відгадай загадки

*Замість віника служу,
Дуже вам допоможу.
Я моторний і швидкий.
Відгадайте, хто такий.*

*Сміття все попідбирає,
До пилінки позбирає.
Нам надійний помічник,
Працьовитий робітник.*

5. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

У процесі експлуатації пилососа необхідно дотримуватися таких правил:

стежити за наповненням _____ й періодично _____ його від _____;

не залишати _____, що працює з наглухо притисненою до підлоги або стіни насадкою;

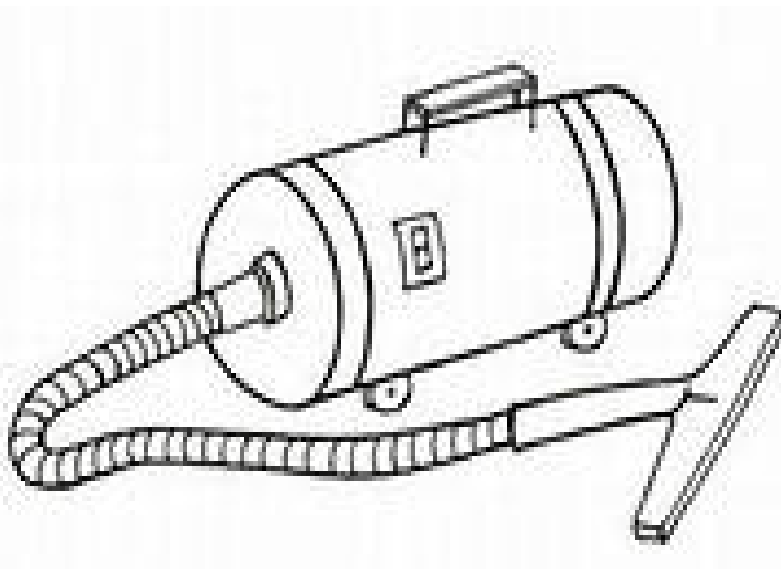
після кожних _____ хвилин роботи робити перерви не менше _____ хвилин для його охолодження;

забороняється _____ пилосос за шнур, користуватися шнуром з пошкодженою _____ або за наявності _____

Слова-підказки: пило збірника, очищувати, пилу, пилосос, 30, 5 – 10, тягнути, електроізоляцією, несправностей.

6. Який прилад на малюнках? Розмалюй

Тема. Догляд за підлогою

1. Користуючись малюнками, склади схему видів підлоги

підлога

2. Обери речі, як допоможуть тобі доглядати за підлогою

3. Закінчи речення:

Паркетну підлогу змащують мастикою, а потім _____.

Лакову підлогу миють _____.

Дощату пофарбовану і покриту лінолеумом чи пластиком підлогу _____.

4. Роздивись малюнок. Поясни як слід виконувати прибирання й миття підлоги покритої лінолеумом.

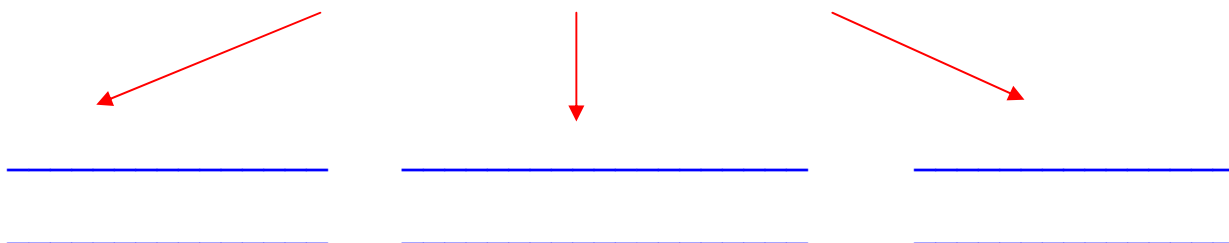
5. Яка підлога у твоєму домі? Розкажи як ти за нею доглядаєш?

Транспорт

Тема. Основні транспортні засоби

1. Складіть схему сучасного транспорту

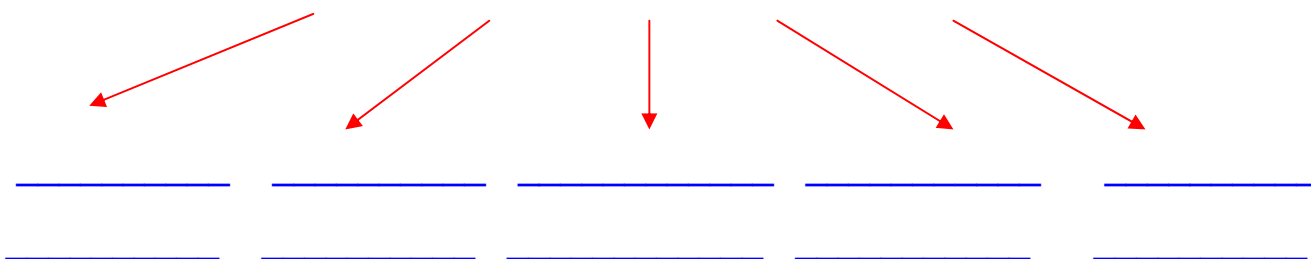
транспорт

Слова для довідок: транспорт громадського користування, промисловий транспорт, транспорт особистого користування

2. Складіть схему транспорту громадського користування

транспорт

Слова для довідок: залізничний, автомобільний, повітряний, морський, річковий

3. Обери які транспортні засоби належать до транспорту особистого користування

4. Розгадай кросворд. Розмалюй транспорт

The crossword puzzle grid is filled with the following words:

- 1. ТРАКТОР (Tractor) - 9 letters
- 2. КОРАБЛІ (Ships) - 7 letters
- 3. АНТИ (Anti) - 4 letters
- 4. СПИДИ (Sleds) - 5 letters
- 5. БІКІ (Bicycles) - 6 letters
- 6. ПОРТ (Port) - 4 letters
- 7. ГЕЛІКОПТЕР (Helicopter) - 10 letters
- 8. ВОДИТІ (Boats) - 6 letters
- 9. ПЛАНОВИЙ (Planned) - 8 letters

5. Відгадай загадку

Ні сані, ні віз,
А їде без коліс

Тема. Користування міським транспортом

1. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

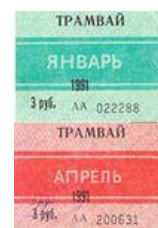
Для зручності пасажирів і водії оплатити проїзд можна заздалегідь, купуючи _____ квитки, _____ чи _____ для метро. Для проїзду в трамваї, автобусі чи тролейбусі використовують _____ квиток.

Проїзні квитки бувають: _____ (А), _____ (Тр), _____ (Тр-Трм), _____ (М), автобус – тролейбус – трамвай – метро – єдиний на всі види транспорту. Існують також службові і _____ (шкільні, студентські) проїзні документи.

Користуючись метрополітеном, спочатку купують жетони, , потім опускають їх у автомат із _____ боку і після появи _____ сигналу проходять через турнікет. Проїзні квитки показують _____..

Слова-підказки: проїзні, талони, жетони, єдиний, автобусні, тролейбусні, тролейбус-трамвай, метро, правого, зеленого, контролерові.

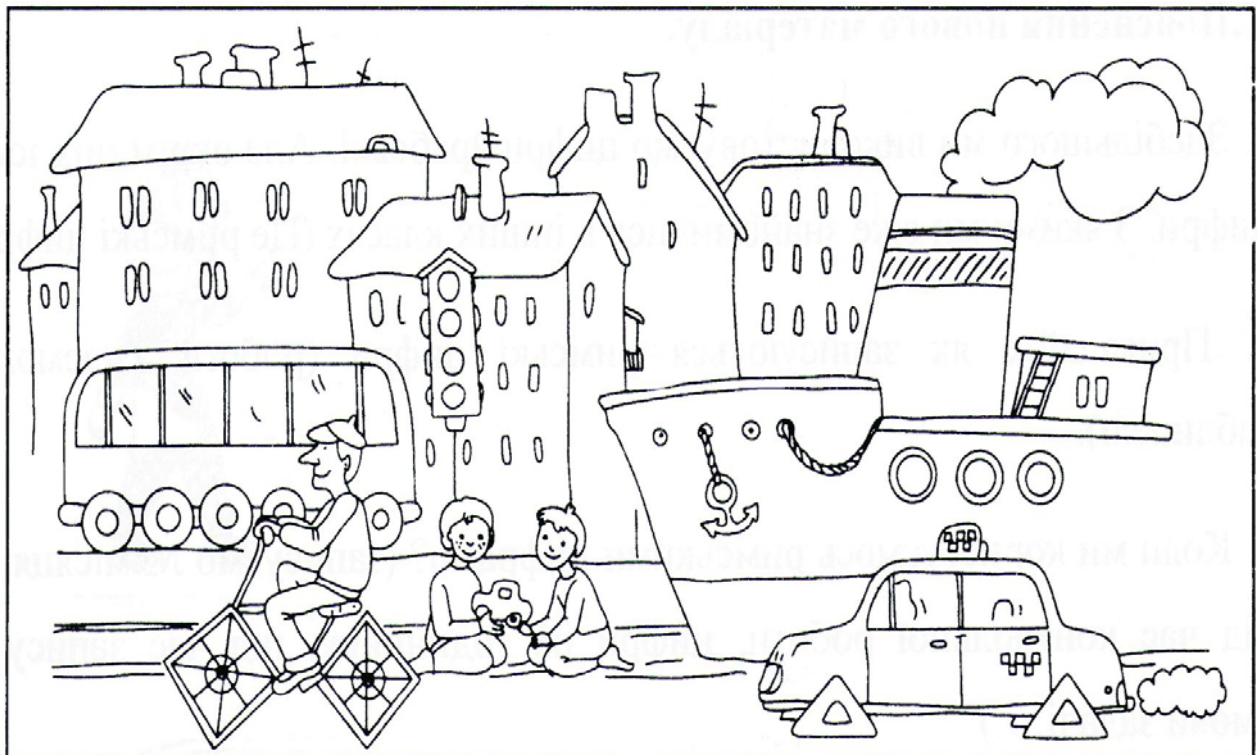
2. Роздивись приклади квитків та жетонів на метро. Якими з них ти користувався у громадському транспорті?

3. Підпиши якими видами транспорту користуються у місті

4. Познач, що переплутав художник на малюнку

Тема. Раціональні маршрути пересування

1. Дай визначення поняттю

Найраціональніший маршрут - _____

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Кожен має _____ свої найбільш раціональні _____ пересування в різні точки міста, селища чи до школи.

*Електротранспорт (_____, _____)
– найзручніший.*

Таксі, маршрутне таксі - _____, але й _____.

Для зручності необхідно мати _____ міста чи схему маршрутів транспорту.

Слова-підказки: знати, маршрути, метро, трамвай, тролейбус, найшвидший, найдорожчий, карту-схему.

3. Дай відповіді

- Яким транспортом ти добираєшся до школи? _____

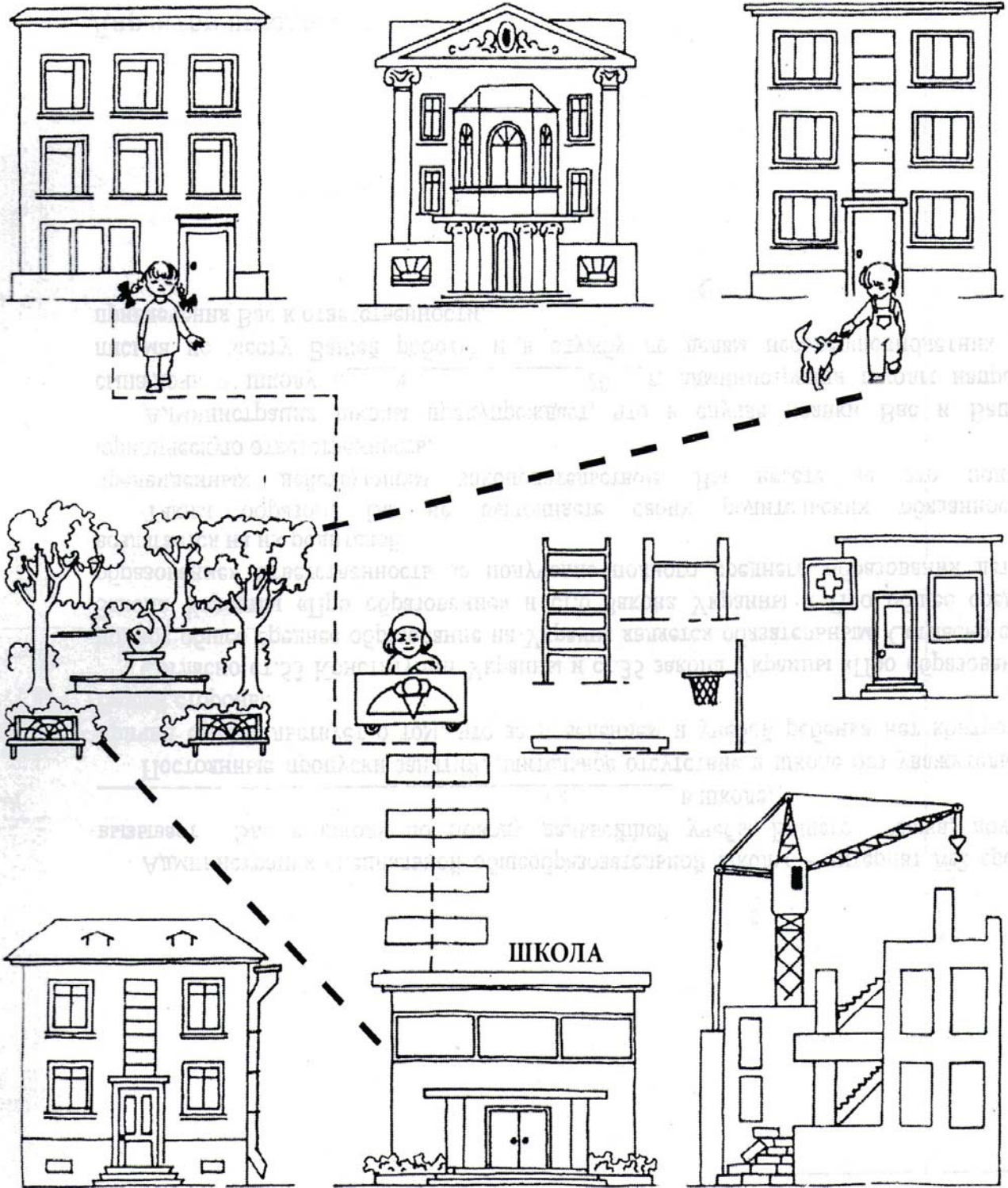
- Скільки часу ти витрачаєш на дорогу до школи? _____

- Скільки коштує тобі проїзд до школи? _____

- Як найбільш раціонально доїхати зі школи до дому? _____

4. Опиши шлях кожної дитини на малюнку від дому до школи, використовуючи слова: вздовж вулиці, між, через, зліва, справа. Олівцем проведи правильний шлях від будинку хлопчика до школи. Розмалюй.

Тема. Культура поведінки у транспорті й на вулиці

1. Познач правильні кінцівки речень.

Люди, що їдуть поїздом або летять літаком, - це ...

... пасажери;

... пішоходи;

... туристи.

Місце зупинки пасажирського транспорту позначено ...

... дорожніми знаками;

... дорожньою розміткою;

... лавками.

Миттєво зупинити транспорт ...

... можна;

... не можна;

... можна за бажанням.

Пасажирський транспорт треба чекати ...

... на зупинці;

... на дорозі;

... на посадковому майданчику.

Після повної зупинки тролейбуса дозволяється ...

... висадка;

... посадка;

... голосно розмовляти.

2. Встав НЕ , там де це потрібно

... тримайся правого боку тротуару;

... привертай увагу сторонніх своєю поведінкою;

... додержуйся правил дорожнього руху для пішоходів;

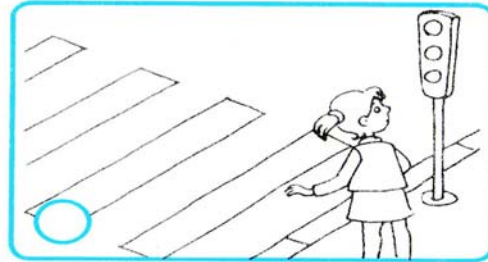
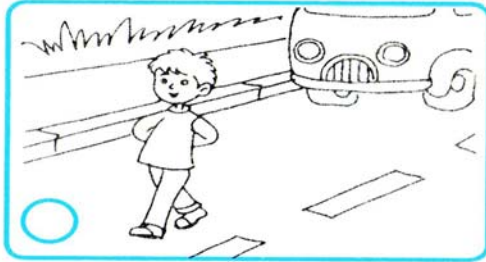
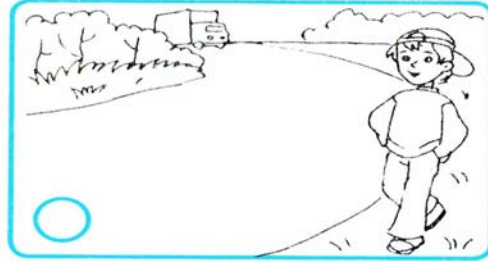
... потрібно мати проїзний квиток для проїзду у транспорті;

... пропусти спочатку літніх людей, інвалідів, людей з малими дітьми;

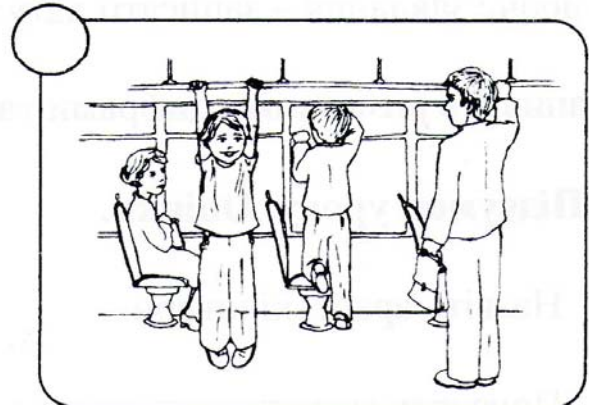
... запропонуй вільне місце людям похилого віку, інвалідам, пасажирам з дітьми.

3. Познач малюнки на яких діти дотримуються правил руху пішоходів

4. Розглянь малюнки і познач хто з дітей поводить себе правильно. Розфарбуй.

Тема. Узагальнення по темі «Транспорт»

1. Дай відповіді

Для чого необхідний транспорт? _____

Якщо ти живеш далеко від школи, чим тобі доводиться користуватися? _____

Які види транспорту існують? _____

Що означає номер на автобусі, тролейбусі, маршрутці, трамваї? _____

Як відбувається оплата за проїзд у міському транспорті? _____

Які транспортні засоби є у сільській місцевості? _____

Чи потрібні знання правил дорожнього руху пасажиром? _____

2. Познач правильну кінцівку речення

Літак, поїзд, трамвай – це транспорт...

- ...спеціальний;
- ... громадський;
- ...пасажирський.

Там де немає пішохідних доріжок, треба йти...

- ... узбіччям або по краю проїзної частини назустріч транспорту;
- ... як завгодно;
- .. лісовою смугою.

Переходити дорогу дозволяється...

- ...по пішохідних переходах;
- ... як завгодно;
- ... біля свого будинку.

3. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Дітям до _____ років _____ виїжджати на автодороги.

Їздити слід лише на _____ дорогах, стадіонах.

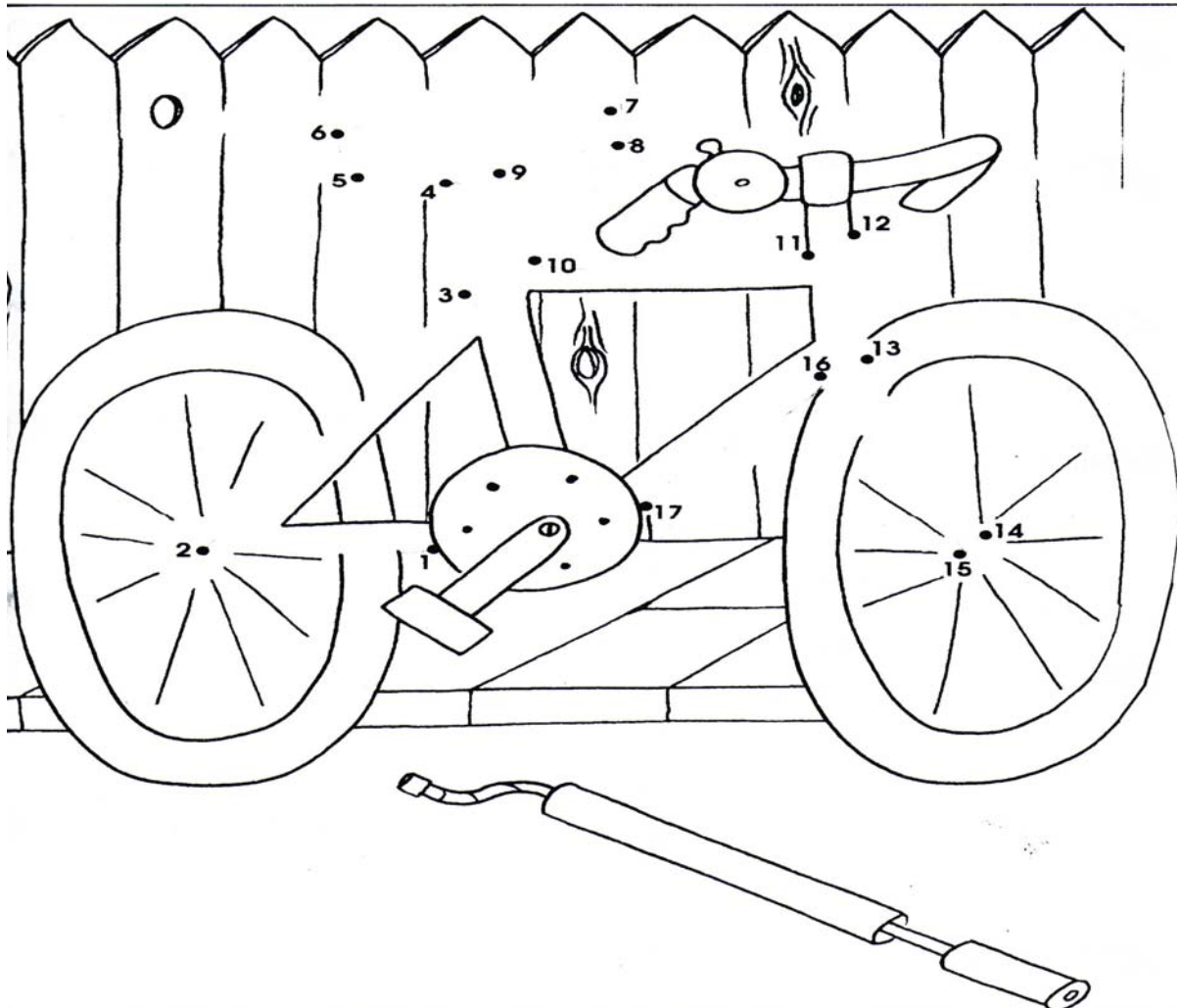
Необхідно добре знати правила _____.

Перед їздою потрібно _____ гальма, ланцюг, колеса, кермо, дзвоник, наявність _____ для ремонту.

Слова-підказки: 14, забороняється, безпечних, дорожнього руху, перевірить, інструментів.

4. З'єднай послідовно цифри від 1 до 17. Який транспортний засіб отримав? Розмалюй.

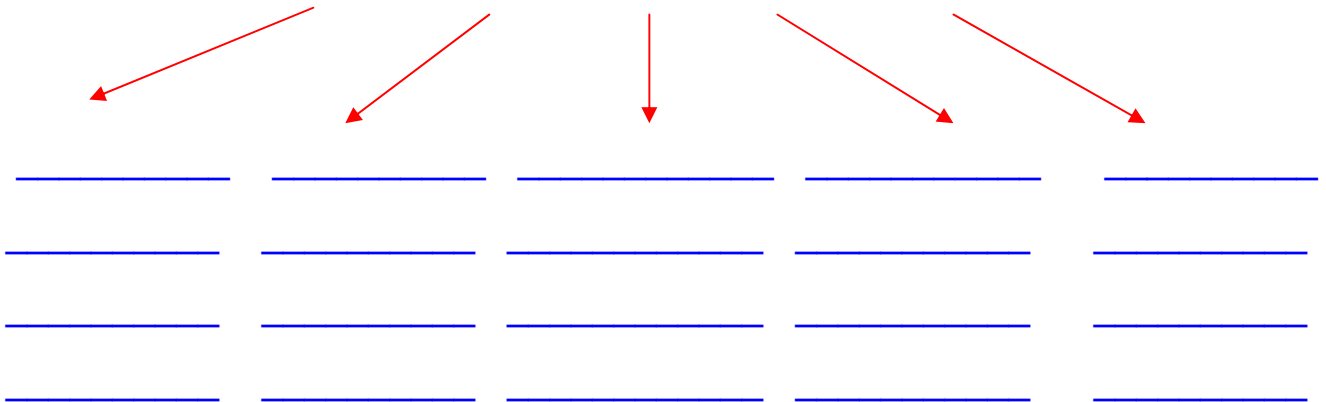

Торгівля

Тема. Продовольчі магазини

1. Складіть схему продовольчих магазинів. Наведіть приклади товарів, які продаються у кожному з цих магазинів

магазини

Слова для довідок: м'ясний, овочевий, рибний, хлібний, молочний.

2. Наведіть приклади продовольчих магазинів у яких ви робите покупки. До якого виду магазинів він належить?

Назва магазину	Від магазину

3. Прочитай вірш. Про який магазин в ньому говориться?

*Зараз ми у магазині –
Всі продукти на вітрині:
Чай, цукерки, ковбаса –
Розбігаються глаза.
Ви підходьте, покупайте,
Гроші в касу віддавайте.* _____

4. Знайди помилку – які товари розташовані не в тому відділі

Хлібний відділ

Молочний відділ

Овочевий відділ

Тема. Види товарів. Їх можлива вартість

1. Заповніть таблицю який товар продається у кожному відділі, користуючись словами для довідок

Хлібо-булочний	Овочі-фрукти	Кондитерський	Соки-води	Молочний

Слова для довідок: картопля, пряники, лимонад, лимон, хліб, кефір, тістечка, яблука, булочка, морс, молоко, батон, сік, сметана, печиво.

2. Оберіть правильну відповідь

У магазинах всі товари розташовані у окремих відділах?

- а) так б) ні

У магазинах можна пробувати продукти?

- а) так б) ні

Хліб можна брати руками, щоб дізнатися м'який він чи ні?

- а) так б) ні

Сирі м'ясо й рибу не можна тримати разом з вареними ковбасами, сирами, молоком, хлібом?

- а) так б) ні

3. У магазинах працює багато людей різних професій. Наведіть приклади робітників магазину: _____

4. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Порядок придбання товарів у _____ магазинах залежить від форми обслуговування.

При самообслуговуванні _____ самостійно вибирає _____ (кількість і ціна його вказана на упаковці), складає до _____ і стає в чергу до _____, де _____ підраховує _____ покупки, дає _____ на оплачений товар.

Слова-підказки: продовольчих, покупець, товар, кошика, каси, касир, ціну, чек.

5. Поєднайте назву професії з роботою, яку виконує ця людина

Охоронник		продає товар, бере гроші, дає здачу, запаковує товар, дякує за покупку
Касир		розвантажує товар, відносить його до відділі
Продавець		слідкує за чистотою приміщень
Консультант		проводить операції на касовому апараті, вибиває суму, рахує гроші, здає виручку, пропонує придбати пакети
Грузчик		управляє машиною, доставляє товар за адресою покупця, возить товар в магазин
Водій		охороняє приміщення та товар, слідкує за порядком, перевіряє підозрілих осіб
Прибиральниця		забезпечує доставку товару, забезпечує кадрами, веде спостереження за часом роботи
Завідуючий магазином		надає інформацію про товар, допомагає вибрати потрібні речі, консультує

Засоби зв'язку

Тема. Основні засоби зв'язку

1. Дай визначення поняттям

Пошта - _____

Телеграф - _____

Телефон - _____

2. Якими засобами зв'язку користуєшся ти? _____

3. Назви види транспорту який використовується у роботі пошти _____

4. Відгадай загадку

Заклеїли клеєм міцно

І до мене прислали швидко

Я його не пожалкую

Отримаю та розпакую

5. Утвори нові слова. Що вони означають?

Що?	Що робити?
Телефон	
Телеграф	

6. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Після того як листа опустять у _____ скриньку, він проходить довгий _____. Поштовий _____ виймає _____ з поштової _____, доставляє їх до поштового _____, де їх сортують за напрямленнями, ставлять поштовий знак - _____ поштового відділення, на якому зазначено пункт відправлення і дуту.

Потім _____ відправляється спеціалізованим _____ на залізничний вокзал, в аеропорт, у морський чи річковий порт. Як правило, спочатку пошта доставляється у великі _____ як на території _____, так і за її межами.

Місцевим транспортом _____ доставляють у поштові відділення, де вона відповідно проштамповується, і вже після цього _____ розносять поштову кореспонденцію за _____ і кладуть у поштові скриньки.

Слова-підказки: поштову, шлях, кур'єр, листи, скриньки, відділення, штамп, пошта, транспортом, міста, України, кореспонденція, листоноші, адресами.

7. Яку професію має відомий мультиплікаційний персонаж? Розмалюй малюнок

Тема. Види поштових відправлень

1. Склади схему видів поштових відправлень

поштові відправлення

Слова для довідок: лист, поштова картка, бандероль, посылка, гроші.

2. Обери правильну відповідь

Бандероль і посылку можна запакувати будь-як?

- а) так б) ні

Бандероль може бути вагою від 50 г до 1 кг?

- а) так б) ні

Поштове відправлення, вагою понад 1 кг називається посылкою?

- а) так б) ні

Пересилати можна будь-які речі?

- а) так б) ні

Необхідно заповнити бланк із адресою та прикріпити його до посылки чи бандеролі?

- а) так б) ні

Вартість пересилки залежить від відстані та від оцінки вартості речей, що пересилаються?

- а) так б) ні

Власник відправлення отримує квитанцію?

- а) так б) ні

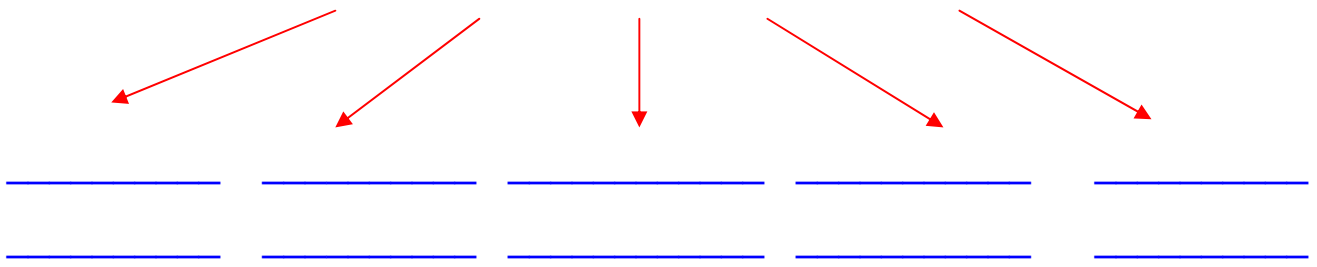

3. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Тема. Види листів. Порядок відправлення листів

1. Склади схему видів листів

листи

Слова для довідок: прості, рекомендовані, рекомендовані з повідомленням, цінні, цінні з повідомленням.

2. Відтвори порядок дій для відправлення листа

... Написати листа

... Придбати конверт

... Вкинути до поштової скриньки

... Підписати конверт (адреса, індекс)

... Покласти лист до конверту, заклеїти його

3. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Адреса пишеться чіткими буквами, _____, без _____, щоб кореспонденція дійшла швидко і правильно.

Куди б _____ не відправлявся, на _____ у _____ куті пишеться адреса _____, а у _____ куті -

отримувача. Спочатку пишуть _____, ім'я й по батькові адресата; потім назву _____, номер _____, квартири чи села й району; далі назву _____ чи _____.

Обов'язково слід писати поштовий _____. Індекс – це зашифрована адреса району міста чи області у _____.

Наприклад, 04210. цифра 04 - цифровий _____ північно-східного району м. _____, цифра 210 – номер поштового _____, де живе _____ . Індекс допомагає прискорити доставку листів.

Слова-підказки: охайно, виправлень, лист, конверті, лівому, верхньому, відправника, правому, нижньому, прізвище, вулиці, будинку, області, міста, індекс, цифрах, код, Києва, відділення, адресат.

4. Практична вправа – підпишіть конверт для відправлення листа

5. Запиши адресу та індекс своєї школи

Тема. Телеграф. Види телеграфних послуг

1. Дай визначення поняттям

Телеграф - _____

Телеграфом можна _____

2. Склади схему видів телеграм

телеграма

Слова для довідок: проста, термінова

3. Обери правильну відповідь

*Телеграму можна відправити з оплачуваною відповіддю – відправнику
приходить відповідь, коли і кому вручена телеграма?*

а) так б) ні

*Можна відправляти телеграми із зазначенням дати вручення, коли
потрібно вручити телеграму?*

а) так б) ні

Чи можна відправити телеграму з квартири по телефону?

а) так б) ні

Плата береться за кожну букву?

а) так б) ні

У телеграмі не ставляться розділові знаки?

а) так б) ні

4. Прочитай тексти телеграм. Визнач їх вид

«Приїду сьомого потяг 643 вагон 12 Сергій» _____

«Вітаємо днем народження Бажаємо здоров'я довголіття щастя

Наталія Олег» _____

«Запрошую на переговори сьомого квітня дев'ятнадцятій годині

Ігор» _____

5. Практична вправа – заповніть бланк повідомляючої телеграми

Слів	Плата		 ДЕРЖАВНИЙ КОМПІТЕТ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ УКРАЇНИ ТЕЛЕГРАМА №..... СЛ ГО ГОД ХВ.	ПЕРЕДАЧА	
	гривн.	коп.		го	год.
				Номер роб. місця	
				Номера Автовідповідей	
Прийняв				Передав	
Квитанція в прийомі телеграм _____ г. _____ хв.				Службові відмітки	
Куди	Претензії приймаються на протязі 1 міс. з дня подання.	Категорія і відмітки Особливого виду			
		Куди			
		Коду			
		Прізвище і адреса відправника (не оплачується і зв'язком не передається)			

Форма № ТТ-1а

6. Склади текст вітальної телеграми

Медична допомога

Тема. Медичні установи

1. Складіть схему основних медичних установ

медичні установи

Слова для довідок: поліклініки, лікарні, диспансери, аптеки

2. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Медичні установи призначені для надання медичної

_____ населенню: _____, _____

захворювань (щеплення), _____, _____,

_____.

Кожній людині доводиться звертатися з тих чи інших питань до медичних _____, тому необхідно мати чітку уяву про

_____ кожної.

Слова-підказки: допомоги, консультація, профілактика, діагностика, лікування, оздоровлення, установ, призначення.

3. Дай визначення поняттям

Поліклініка - _____

Диспансер - _____

Лікарня - _____

Аптека - _____

4. Познач правильні кінцівки речення

У поліклініці дітям ...

... роблять операції;

... роблять аналізи та обстеження;

... надають медичну допомогу при носових кровотечах та підвищенні температури;

... перевіряють стан здоров'я.

У школі учням...

... роблять щеплення;

... призначають лікування;

... вимірюють температуру;

... надають медичну допомогу при порізах, подряпинах.

5. Які медичні установи зображені на малюнках? Розмалюй

Тема. Працівники медичних установ

1. Відгадай загадки

*Хто людей з біди рятує
І хвороби всі лікує –
Призначає процедури
І таблетки, і мікстури?*

*Він для кожної людини
Ліки має й вітаміни,
Прочита рецепт уважно,
Що і як робить підкаже.*

2. Обери - люди яких професій працюють в медичних установах

*Лікар, вчитель, продавець, водій, медсестра, перукар, реєстратор,
провізор, кухар, фармацевт, фельдшер, лаборант, будівельник, санітар,
прачка, швачка, кондитер.*

3. За допомогою стрілок поєднай ознаку хвороби та фах лікаря, до якого слід звернутися

<i>педіатр</i>		<i>біль у коліні</i>
<i>стоматолог</i>		<i>підвищена температура</i>
<i>хірург</i>		<i>зубний біль</i>

4. ВВідтвори текст, користуючись словами-підказками:

Якщо виникне потреба в медикаментозному _____, лікар чи _____ випише _____ на отримання _____ в _____.

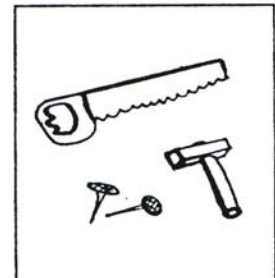
Ліки можуть бути готовими, а деякі необхідно _____. В такому випадку в аптеці треба звернутися до відділу _____ і за рецептом замовити їх.

При отриманні ліків _____ пояснить, як і скільки їх приймати.

Слова-підказки: лікуванні, медсестра, рецепт ліків, аптеці, готувати, «Приготування ліків», аптекар.

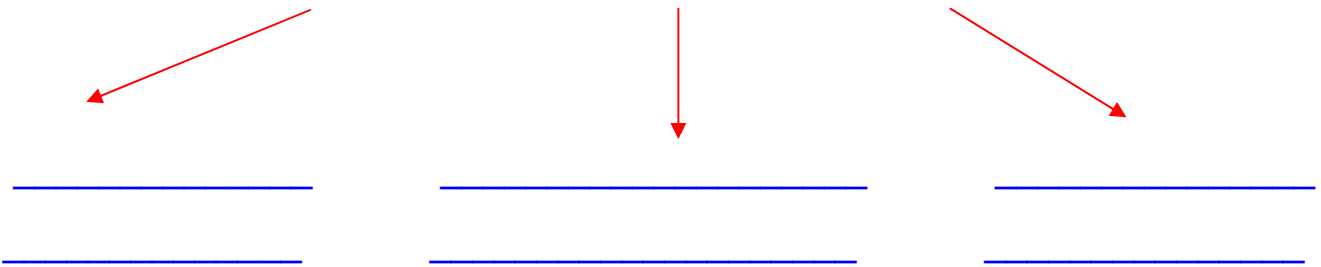
5. Поєднай професію з обладнанням необхідним для цієї професії.

Тема. Види медичної допомоги

1.Склади схему видів медичної допомоги

Медична допомога

Слова для довідок: екстрена медична допомога, обслуговування хворих вдома, амбулаторний прийом

2. За допомогою стрілок поєднай назву медичної допомоги з її поясненням

Екстрена медична допомога		<i>Проводиться у випадках, коли хворий раптово гостро захворів і не може прийти до поліклініки</i>
Обслуговування хворих вдома		<i>Це прийом лікарем хворих у поліклініці</i>
Амбулаторний прийом		<i>«Швидка медична допомога» - призначена для надання медичної допомоги і доставки хворого до лікувальної установи</i>

3. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Лікаря додому можна викликати по _____ (номер телефону обслуговуючої поліклініки за місцем проживання).

Форма виклику:

«Прошу прийняти _____ на виклик _____ додому».

При цьому слід назвати свою _____, прізвище, ім'я та по батькові, _____.

Виклик замовляється до _____ години.

При виклику _____

набирається номер _____. Черговий задасть вам запитання.

Відповідати треба _____, _____, _____.

Запам'ятайте, хто прийняв виклик.

«Швидку медичну допомогу» бажано _____, щоб _____ якомога швидше дісталися до _____ чи потерпілого.

Слова-підказки: телефону, заявку, лікаря, адресу, рік народження, 11, «Швидкої медичної допомоги», «103», чітко, ясно, коротко, зустріти, лікарі, хворого.

4. Визнач вид лікування

Хворий самостійно ходить на прийом до лікаря в поліклініку, і лікування ведеться повністю в поліклініці за призначенням та під контролем лікаря. _____

Хворий потребує детального комплексного обстеження та лікування, якого в поліклініці бракує, або термінової медичної допомоги та постійного медичного нагляду. _____

5. За допомогою стрілок поєднай ознаку хвороби та фах лікаря, до якого слід звернутися

окуліст		біль у серці
лор		поганий зір
кардіолог		біль у горлі

Установи й організації

Тема. Установи й організації

1. Дай визначення поняттям

Установа - _____

Школа - _____

2. Склади схему видів шкіл

школи

Слова для довідок: загальноосвітні, спортивні, музичні, інтернати

3. Визнач, що відноситься до системи навчально-виховних закладів

- 1). _____
- 2). _____
- 3). _____
- 4). _____
- 5). _____

4. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

Життя людини починається з батьківської _____.

Батьки є першими _____ й _____ своєї _____. Через їхню _____ і _____ ми пізнаємо, що таке _____ й _____, правда й несправедливість, _____ і _____. Через все

_____ ми маємо пронести у своїх серцях _____
своїм батькам, _____ їх і _____ їм у старості
й при недугах.

Слова-підказки: *школи, вчителями, вихователями, дитини, любов, піклування, добро, зло, честь, брехня, життя, вдячність, шанувати, допомагати.*

5. Обери правильну відповідь
Виникнення шкіл сягає в давнину?

а) так б) ні

У зв'язку з тим, що жінка-мати стала більш активно включатися в життя суспільства виникли ясла й садки?

а) так б) ні

У дитячих яслах виховуються діти до 5 років?

а) так б) ні

У дитячому садку діти готуються до навчання в школі?

а) так б) ні

6. Визнач назву кожного навчально-виховного закладу

Тема. Школа

1. Закінчи речення

Установа, де відбувається процес пізнання, засвоєння та передачі знань називається _____.

У школі пізнають та навчаються _____.

Навчає та передає знання _____.

Школу очолює _____.

Управління навчально-виховним процесом здійснюється _____.

2. Склади схему. Школу поділяють на:

школи

Слова для довідок: початкова (1-4 класи), середня (5-10 класи), старша (11-12 класи), середня спеціальна (ПТУ, коледж), вищу (інститути, університети)

3. Відгадай загадки

Великий будинок у місті стоїть,
Та завжди, як вулик бджолиний, шумить.
Як чаша, він повний знаннями,
Ласкавий будинок цей з нами.

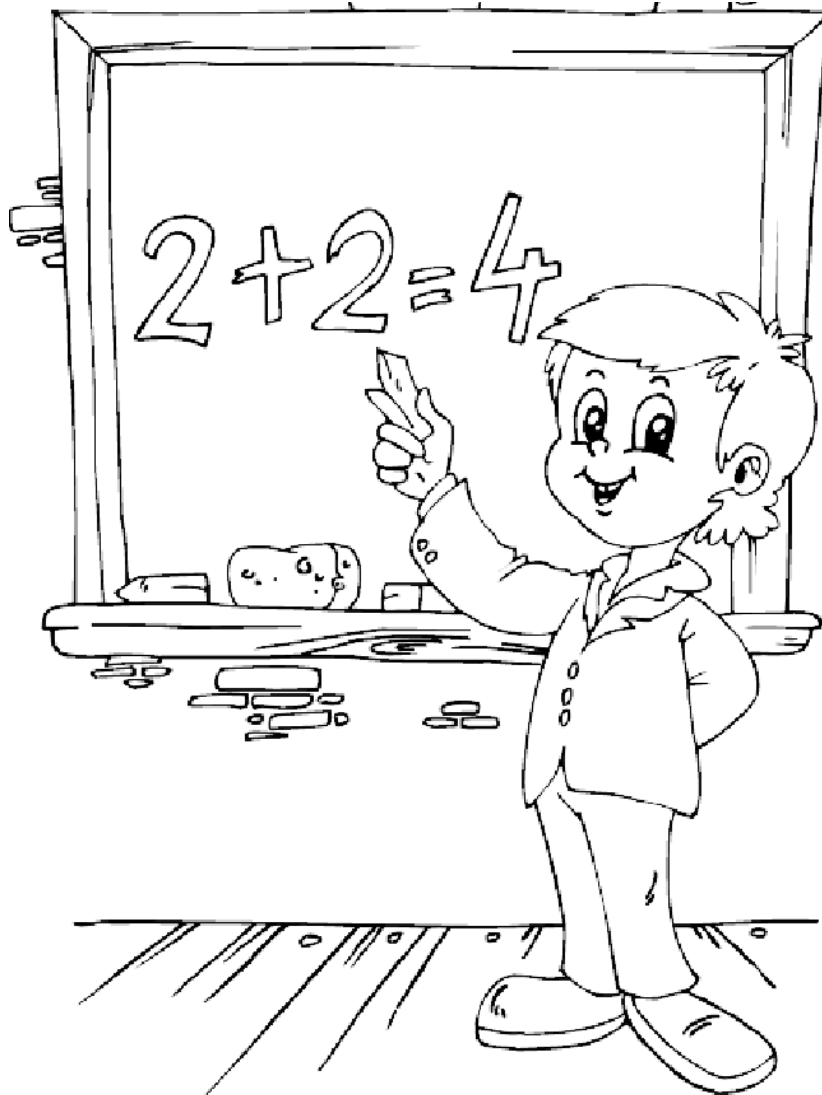
Стоїть новий будинок.
До нього – сто стежинок.
А в ньому – сто доріжок.
Там тупця двісті ніжок.
Там сотня голосочків,

Дзвінкіших від дзвіночків.
Там всілись на полиці
Ведмеді і лисиці.
Там човен у куточку
Пливе по килимочку.

На стінах – сто картинок
З героями казок.
Всі знають цей будинок.
Він зветься – _____

4. Роздивись малюнок. Як ти вважаєш хлопчик навчається у молодшій, середній чи старшій школі? На якому він уроці? Розмалюй

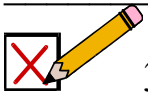

Тема. Центри дитячої творчості

1. «Збери» прислів'я. поясни його зміст

2. Поміркуй – чим ти займаєшся у школі окрім навчання

3. Вибери та підкресли три заняття, які є для тебе найцікавішими

Заняття спортом, спілкування з друзями, допомога по господарству, перегляд телепередач, догляд за домашніми улюбленцями, рукоділля, читання книг, рухливі ігри, комп'ютерні ігри.

4. Відтвори текст, користуючись словами-підказками:

На допомогу вчителям і учням створюються і діють _____ дитячої творчості, спортивні _____ та клуби за інтересами.

Центри дитячої творчості та клуби:

розвивають творчі _____ дітей;

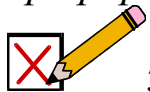
дають _____ виявити себе в різних галузях;

дають можливість _____;

поглиблюють естетичний та фізичний _____;

дають можливість знаходити _____ за спільними захопленнями.

Слова-підказки: центри, клуби, здібності, можливість, профорієнтації, розвиток, друзів.

5. Впиши НЕ там, де це потрібно

... попереджай батьків, де ти будеш проводити вільний час, коли повернешся зі школи.

... приходь додому в призначений час.

... забудь звернути увагу на свою зовнішність, одяг, коли ти йдеш відпочивати, розважатися.

... додержуй правил ввічливого спілкування.

... привертай уваги присутніх своєю поведінкою.

6. Які гуртки, секції, клуби ти відвідуєш? _____

7. Визнач захоплення дітей на зображеннях

Список використаних джерел

2. Бібік Н. М., Коваль Н. С. Я і Україна. Віконечко. Підручник 1 клас загальноосвітньої школи. К. «Поліграфкнига», 2002 р.
3. Бойченко Т. Є., О. Я. Савченко Основи здоров'я. Підручник для 1 класу. К. Навчальна. 2002 р.
4. Гиренко Н.А. Социально-бытовая ориентировка во вспомогательной школе. Методическое пособие для студентов дефектологических факультетов. - Славянск, 2002. - 60 с.
5. Девяткова Т.Л., Кочетова Л.Л., Петрикова А.Г. и др. Социально- бытовая ориентировка в специальных (коррекционных) общеобразовательных учреждениях VIII вида. - М.: Владос, 2003. - 302 с.
6. Дробот Л.С., ІРЕН Н.І. Соціально-побутове орієнтування для вчителів та учнів допоміжної школи. Посібник для вчителів. — К.: ІСДО, 1995.-152 с.
7. Дробот Л. С. Світ навколо тебе, підручник 6 клас, К. «Проза», 2006 р.
8. Методичні вказівки до занять з СПО в допоміжній школі А/ Укл. Мерсіянова Г.М. - К.: РУМК МНО, 1989. - 76 с.
9. Соціально-побутове орієнтування учнів допоміжної школи. Дробот Л.С., Мерсіянова Г.М. Посібник для вчителя. - К.: Освіта, 1992. - 160 с.
10. Соціально-побутове орієнтування. //Укл. Гіренко Н.А., Мерсіянова Г.М.. Програма для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх закладів для розумово відсталих дітей. - К.: МОН, - 2009.
11. Субчева В. П. Социально-бытовая ориентировка. Учебное пособие для специальных (коррекционных школ) – 6 клас. М. «Владос». – 2013 г.